

BILTEN ŠT. 15
**KLUBA
KOROŠCEV
LJUBLJANA**
20 LET







Za Klub Korošcev Ljubljana, ki je prav gotovo eno najaktivnejših društev pri nas, je letošnje leto še posebej pomembno - s simbolnega vidika in z vidika pestrosti društvenega delovanja. Naše društvo je bilo ustanovljeno 2. decembra 1993. leta in letos praznujemo njegovo 20-letnico obstoja. Če se ozremo po prehojeni poti, smo lahko ponosni na svoje delovanje. Številni prijetni in zanimivi trenutki pa ne živijo zgolj v spominu vsakokratnih udeležencev; preliti v fotografijo in najrazličnejše zapise in objave živijo tudi v biltenih, ki jih izdajamo v elektronski in v papirnati obliki. V prvem biltenu, ki je izšel decembra 1998, je prikazanih prvih pet let delovanja kluba. Na pobudo članov društva, ki so ga z veseljem sprejeli, smo ga začeli izdajati vsako leto, tako da je letos pred nami že 15. številka, praznično obarvana in vsebinsko najbogatejša. Posebno topla zahvala za izid teh publikacij gre zlasti odgovornemu uredniku Milanu Voglu, ki je od samega začetka neumorni pobudnik zbiranja dokumentarnega gradiva o delovanju kluba in nosilec vseh vsebinskih in drugih aktivnosti v zvezi z izdajo vsakoletnih biltenov.

Pestrost društvenega delovanja je najtesneje povezana z idejami, pobudami in konkretnimi predlogi vseh društvenih članov. V lanskem letu je upravni odbor še posebej pozorno prisluhnil pobudam članstva. Ustanovili smo več sekcij: kuharsko, planinsko, golfsko, jadralsko in plesno, ki so smelo začele s svojim delom. V teh sekcijah so se mnoge Korošice, Korošci in prijatelji Koroške že prijetno družili, izražali, spoprijemali s športnimi in kulinaricnimi izzivi... V letošnjem letu bodo lahko ljubitelji li-

kovne umetnosti svoj navdih udejanjali v likovni sekciji, avanturisti pa na izletih po domovini in tujini v okviru avanturistične sekcije.

Razmišljamo tudi o pevski, jezikovni in morebiti še kakšni sekciji, da bi s poudarkom klubskega delovanja na najrazličnejših področjih človekove ustvarjalnosti zadostili željam in pričakovanjem čim širšega kroga članov.

Na letošnjem 20. Koroškem večeru s plesom, ki bo tokrat izjemoma tretjo soboto v mesecu marcu, torej 16. marca 2013, bomo na tradicionalnem mestu - v hotelu Slon - proslavili 20-letnico delovanja KKL. Ob tej priložnosti se bomo s priznanji oddolžili vsem, ki so v preteklih letih največ prispevali k društvenim aktivnostim in s tem k prepoznavnosti našega društva v ožji in širši okolici.

Dovolite, da vsem članom KKL ob njegovi dvajsetletnici iskreno čestitam z željo, da bi s svojim sodelovanjem v klubskih aktivnostih, kakor tudi s pobudami glede delovanja kluba, še naprej prispevali h krepitvi tistih vrednot in ciljev KKL, ki so članstvo uspešno povezovali doslej. Posebna zahvala ob obletnici gre vsem odbornikom in članom, ki s svojimi predlogi prispevate k pestri dejavnosti kluba, izpeljujete zastavljene naloge, tudi finančno podpirate klubske dejavnosti, prispevate svoje proizvode ali storitve za srečelov ali licitacijo, katerih izkupiček je namenjen delovanju kluba in podpiranju dobrodelnih akcij.

Naj pozitivna duh in razpoloženje, ki sta delovanje kluba spremljala v preteklih letih, ostane neta njegova zvesta sopotnika tudi v prihodnje. Predsednik: Mag. Janko Arah



Novi predsednik
KKL Janko Arah
je prejšnjemu
predsedniku
Stanetu Virtiču
ob prevzemu
predsednikovanja
podaril sliko
akademskega
slikarja Draga
Pečka.
Foto Osební arhiv

Stane Virtič, častni predsednik KKL

NEKAJ DROBCEV IZ SPOMINSKEGA ZAPISA

Kadar se spominjamo kakšne obletnice, navedno nazdravimo s kozarcem vina, celo šampanjcem. Korošci pa bi to storili kar s »kriglom« mošta, saj je bil nekoč na Koroškem najbolj cenjena pijača. Ko se torej letos spominjamo dvajsete obletnice ustanovitve Kluba Korošcev v Ljubljani, me spomin zanese v osemdeseta leta minulega stoletja, ko smo obeležili trideseto obletnico Kluba koroških študentov v Ljubljani. Po nagovoru, ki sem ga imel tedaj v Festivalni dvorani v Ljubljani, po nastopu šentanelške folklorne skupine in po Šipkovi uprizoritvi njegove znamenite monodrame Svetneči Gašper po Prežihovi noveli Pot na klop, smo se postavili v vrsto k sodu mošta, ki so ga Šentanelci pripeljali v Ljubljano.

Ta utrinek iz moje spominske beležnice se navezuje obenem na ustanovitev Kluba Korošcev v Ljubljani. Sam sem imel v tistem času kar žive stike s študentskim klubom preko njihovih predsednikov, ki so v sedemdesetih in osemdesetih letih vodili koroški študentski klub. Prihajali so na pogovore na viško gimnazijo, kjer sem dolga leta ravnateljaval. Takrat se je v okviru teh srečanj porodila ideja o potrebi, da se »seniorji« povežemo v neko organizacij-

sko obliko, da bi bilo sodelovanje med mlajšimi in starejšimi koroškimi »Ljubljanačani« bolj kontinuirano in plodnejše. V ospredju so bila vprašanja o pomoči socialno šibkim koroškim študentom, o problematiki njihove nastavitve v Ljubljani in druga vprašanja, ki so zadevala skrb za njihov uspešen študij v Ljubljani. Hkrati pa smo seveda želeli vzpostaviti trdnjše vezi med Korošci, živečimi v Ljubljani.

Kasneje sem kot koordinator že tradicionalnih srečanj Korošcev predlagal, da se organiziramo v Klub Korošcev Ljubljana. Prostor za sestanke nam je ponudil tedanji direktor Abanke Miro Kert. Po ustanovnem sestanku decembra 1993 sem na podlagi tedanjega zakona o društvih uredil postopke za njegovo registracijo in pripravil klubski statut, ki smo ga kasneje na podlagi noveliranega zakona o društvih preoblikovali v pravila.

Postopoma je delo v klubu zaživelo, še posebej potem, ko smo organizirati koroške večere v hotelu Slon. Izvedbo teh večerov sta, tako programsko kot organizacijsko in finančno, vodila Ivek Krpač in Rudi Geršak. V okviru teh družabno-plesnih večerov smo načrtovali tesnejše sodelovanje med Korošci v Ljubljani

in predstavniki družbeno-političnega in zlasti gospodarskega življenja Koroške in tudi Slovencev z avstrijske Koroške. Menili smo, da bi na teh večerih vzpostavljali tesnejše sodelovanje s našo matično Koroško, vendar te zamisli niso kdo ve kaj zaživele. Sam sem se angažiral za vzpostavlanje teh vezi z obiski pri vodstvih koroških občin. Njihove predstavnike smo vabili tudi na naše klubske sestanke, a odzivi niso bili kaj prida. Obstajala je torej pripravljenost za sodelovanje, a konkretnjših dogovorov glede tega nismo uspeli realizirati. Direktor ljubljanske Abanke je ponudil celo prostor za koordinacijo medsebojnega sodelovanja, ki jo je vodil Marjan Kroflič, a je vse ostalo bolj ali manj pri medsebojnih dobrih željah. Takrat smo izdali drobno publikacijo z naslovom Koroška v znamenju časa. V njej smo se v uvodnih razmišljanjih in potem v prispevkih izpod peresa, tudi vidnih Korošcev iz Ljubljane, ozrli na takrat težavni trenutek ekonomsko-socialnega položaja Koroške z rastočo brezposelnostjo v želji, da se tako ali drugače vključimo v njeno reševanje. A če preskočimo dvajset let, vidimo, da smo danes skoraj tam, kot smo bili takrat. Ljudje, ki so minulih dvajset let vodili državo, so bili obrnjeni k sebi, ne pa k ljudem, ki so jim zaupali vodenje osamosvojene države.

Klub je komisiji za odlikovanja pri predsedniku republike posredoval tudi dva predloga

za državna odlikovanja, in sicer za Mitjo Šipka, inovatorja in strokovnjaka za uvajanja ultrazvočnih metod v jeklarsko industrijo in obenem prepoznavnega kulturnega delavca, ki so ga na Koroškem poimenovali kot njihovega kulturnega ambasadorja. Predlog smo pripravili skupaj z občino Ravne na Koroškem ob njegovi sedemdesetletnici. In potem tudi za pevski zbor Koroški pavuri, ki so praznovali trideset let delovanja pod njegovim vodstvom. Za obe odlikovanji sem pripravil utemeljitev, za Mitjo Šipka skupaj z ravenško občino. Šipku je odlikovanje izročil tedanji predsednik republike Milan Kučan na prireditvi v njegovem rodnem Šentanelu.

Leta 1996 sem klubu posredoval predlog za ustanovitev Prežihove ustanove, ki naj bi med drugim zlasti skrbela za štipendiranje koroških študentov iz socialno šibkih koroških družin. Po sprejetju sklepa o njeni ustanovitvi sem pripravil vse formalnosti na podlagi v državnem zboru sprejetega zakona o ustanovah. Na skupščini ustanove leta 1996 v Kotljah je bil sprejet njen ustanovni akt, s čimer je bila ustanova ustanovljena. Ker sem sam prevzel vodenje ustanove, sem po zaključku prvega mandata vodenje kluba predal mag. Janku Arahu, ki ga še sedaj uspešno vodi.



Milan Vogel

ZAVRTELO SE JE DVAJSETO LETO

Leto se je že spet odvrtilo z veliko hitrostjo in spet sta pred nami vsakoletni koroški večer s plesom v Slonu in seveda bilten, ki ga vse skozi spremlja. A zavrteLO se ni le leto, odvrtele so se leta, dve desetletji sta letos, kar se organizirano dobivamo in nekako v ustaljenem ritmu počnemo to, za kar mislimo, da nas Korošce, pa priženjene in druge prijatelje, v Ljubljani združuje in nam vsaj nekoliko pomaga prek vsakdanjih življenjskih nadlog in tegob. Teh pa zadnja leta v naši družbi in posledično v naših domovih in posameznikih ne manjka. Žal je del življenjskega kroga tudi smrt, in v zadnjem letu smo izgubili dva člana, ki sta še kako zaznamovala delo našega kluba: Marjana Krofliča, ki je bil zelo aktiven član našega kluba v njegovih zgodnjih letih, sicer pa tudi predsednik Zveze društev invalidov Slovenije, in Štefana Fajmuta, enega ustanovnih članov in vodje sekcije KKL za Dolenjsko. Obeh se v biltenu spominjamo s priložnostnim zapisom.

Sicer pa poskuša biti letošnji bilten nekoliko jubilejno, pa ne preveč, obarvan. Poleg sedanjega predsednika kluba Janka Araha smo k besedi povabili tudi prvega in danes ča-

stnega predsednika Staneta Vrtiča in seveda povprašali nekaj članov, kaj jim klub pomeni (odkrito rečeno, pričakovali smo večji odziv).

Iz pregleda dogodkov v rubriki Kaj smo počeli od plesa do plesa se vidi, da smo bili kar aktivni. Kakšen mesec tradicionalnega srečanja prvi (ali drugi) četrtek v mesecu sicer ni bilo, zato pa so bile ustanovljene nekatere sekcije, ki so popestrile klubsko delo (kuharska, planinska, jadralska in sekcija za golf). Besedo so dobili tudi nekateri bolj literarno usmerjeni člani, zato objavljamo nekaj pesmi Mojce Zupančič z ilustracijo Draga Petroviča, odlomek iz romana Renate Picej Čas ladij, koroške pregovore, ki jih je zbrala Iva Potočnik in so na njihovo vsebino v Zvezi društev slovenskih likovnih umetnikov pripravili razstavo ilustracij in dva zapisa podpisanega s koroško tematiko, ki sta bila objavljena v rubriki Dobro jutro dnevnika Delo. Branja vredna je tudi reportaža maje Celin in fotografa Voranca Vogla o eni najhujših katastrof, ki je lani zajela Koroško - o uničujočih poplavih (tudi ta je bila objavljena v Delu).

Pa prijetno branje.

Milan Vogel, odgovorni urednik



OD PLESA DO PLESA

10. MARCA 2012

KOROŠKI VEČER S PLESOM

Korošci, združeni v Klubu Korošcev Ljubljana, smo se že devetnajstič po vrsti zbrali na tradicionalnem Koroškem večeru s plesom v Hotelu Slon v Ljubljani.

Družabnega dogodka so se udeležili številni znani Korošci, njihovi prijatelji in drugi povabljeni gostje. Prijazna gostiteljica, predsednik Janko Arah in njegova soproga Metka, sta pozdravila vsakega gosta, ga povabila k mizi koroških dobrot, ki so jih kot predjed pripravili v Gostišču Delalut s Sel, in zaželela prijeten večer.

Ob kozarčku penine, ki smo jo z veseljem srkali za dobrodošlico, se je med to pisano družčino dobrovoljnih in prijetnih ljudi razvil prijateljski klepet. Z nekaterimi smo se ponovno srečali po enem letu. Zelo težko smo se ločili od prijetnega klepeta in končno na nekajkratno prigovarjanje osebja sedli za svečano pogrnjene mize. Nadaljevanje je postreglo z večerjo, ki so jo skrbno po koroških receptih pripravili kuharji hotela Slon in se sladkali z odlično slovensko potico podjetja Vivo Catering.

Seveda ni manjkal niti pester glasbeni program, preko katerega nas je popeljala Renata Picej. Nastopili so Monika Pučelj z Raven na Koroškem, Nora de Saint Picman, slikarka in pevka iz Ljubljane, ter pevka in pesnica Amina Majetič s kitaristom Darkom Došlerjem. Vrhunec večera je bil nastop plesne skupine Korojan. To je skupina Korošcev, ki so pridno hodili na plesne vaje in skupaj s plesno učiteljico Janjo Zupan naštudirali imenitno plesno točko. Doživeli so prisrčen aplavz. V takšnem sproščenem vzdušju se je nadaljeval večer, ki ga je popestril srečelov z zanimivim naborom dobitkov. Prodane so bile skoraj vse srečke in del sredstev od srečelova je bil namenjen Ustanovi prežihovega Voranca za šolanje otrok iz socialno šibkih družin.

Za plesno glasbo je poskrbela glasbena skupina Farty Animals iz Mežice. Rajalo in veselilo se je do jutranjih ur. Polni vtisov prelepega večera smo se poslovili z »nasvidenje prihodnje leto«.

Darja Kuhar Kotnik

Foto KKL





5. APRILA 2012

MED TRANSFORMATORJI V PODJETJU KOLEKTOR ETRA

Kar precej negotovosti me je spremljalo pri načrtovanju obiska članov KKL v našem podjetju, predvsem zaradi bojazni, da proizvodnja transformatorjev ne utegne biti zanimiva za širši krog članstva. Za takšen dogodek pa je bilo potrebno v podjetju najprej pridobiti soglasje za obisk, poskrbeti, da so bili nekateri ključni sodelavci pripravljeni posvetiti svoj dragoceni čas in biti na voljo za informacije in druženje, da je bilo poskrbljeno za varno gibanje članov po proizvodnih prostorih podjetja, da so člani dobili ustrezne odgovore na vprašanja in nenazadnje je bilo potrebno poskrbeti tudi za prijeten zaključek našega druženja s pogostitvijo v sejni sobi.

Prijetno sem bila presenečena, ko se nas je do 19,00 ure pred vhodom v podjetje Kolektor ETRA, Energetski transformatorji, d.o.o. zbrala že večina od 25 članov, kolikor sem jih naštela ob koncu našega druženja. Morebiti je k dobremu odzivu pripomogla tudi naslednja informacija o našem podjetju, ki sem jo pripela k vabilu za srečanje:

S sodelavci, ki v podjetju uspešno delujemo na področju prodaje energetskih transformatorjev, vam bomo omogočili, da boste

pridobili izčrpne in zanimive informacije, kaj se v tovarni v spodnjih Črnučah, katere začetki segajo v leto 1933, danes dogaja.

Znanje o tem, kaj transformator sploh je, je po mojih izkušnjah omejeno na relativno ozek krog ljudi, saj so kupci naših proizvodov pretežno elektrodistribucijska podjetja v Sloveniji, Skandinaviji in drugih evropskih državah, zato predvidevam, da bo za večino udeležencev ogled tovarne prva in enkratna priložnost, da se seznanim, kakšne velike in zahtevne proizvode danes naš 252-članski kolektiv podjetja v spodnjih Črnučah skoraj neopaženo v širši slovenski javnosti ustvarja na osnovi dolgoletne tradicije in lastnega znanja zaposlenih na vseh nivojih.

Jedro našega proizvodnega programa predstavljajo energetski transformatorji moči od 2-200 MVA in napetostnega nivoja do 245 kV, z velikim zadovoljstvom in ponosom pa v mesecu juniju pričakujemo tudi uradno otvoritev nove tovarne, ki bo namenjena zahtevni proizvodnji transformatorjev 420 kV napetostnega nivoja in moči do 500 MVA. Vrednost investicije je ocenjena na 30 milijonov evrov.

Prvi 420 kV transformator bomo izdelali



in preizkusili v novi tovarni v letošnjem letu. Razširitev proizvodnega programa iz 245 kV na 420 kV predstavlja veliko prelomnico v razvoju našega podjetja, ki s proizvodi že vrsto let uspešno konkurira velikim proizvajalcem transformatorjev, kot so firme Siemens, ABB, Smit, Hyundai in ostali.

Že desetletja več kot 50 odstotkov letnega prometa ustvarjamo s prodajo proizvodov v Skandinavijo. Na osnovi naše strategije po širitvi trgov smo v zadnjih letih uspeli prodreti tudi na tržišče Nizozemske, Nemčije, Litve, Latvije, Estonije in Belorusije, zadnji uspeh pa je napoved sklenitve pogodbe za prodajo transformatorjev na zahtevno tržišče Velike Britanije.

Za boljšo predstavo še nekaj osnovnih podatkov o našem podjetju :

Povprečni letni prihodek od prodaje proizvodov v zadnjih letih je okrog 50 milijonov evrov.

V letu 2004 je letni prihodek podjetja znašal 15,5 milijona evrov, v letu 2012 pa načrtujemo doseči 52 milijonov evrov.

Število izdelanih transformatorjev na leto: okrog 100 kosov različnih moči in napetosti.

Število zaposlenih: 252.

Od leta 1990, ko nas je po stečaju v podjetju od 360 ostalo samo 45 zaposlenih, se je

glede na rast prometa postopoma povečevalo tudi število zaposlenih. Za potrebe nove tovarne načrtujemo povečanje števila zaposlenih za 50 ljudi.

V procesu proizvodnje transformatorjev je dnevno prisotno tudi premikanje in nakladanje zelo težkih bremen, kar smo dosedaj izvajali z ustreznimi dvigali, v novi tovarni pa bo v večini primerov dvigalo nadomestil sistem za premikanje transformatorjev z uporabo daljinsko vodene zračne blazine. Prepričana sem, da boste navdušeni nad urejenostjo, izgledom in opremo naše stare in še posebej nove tovarne, v katero bomo zaradi preprečitve vnosa umazanije vstopali z zaščitnimi belimi obuvali in upoštevali varnostna pravila, ki jih boste prejeli pred vstopom v staro tovarno.

Na moje veliko zadovoljstvo je bila večina prisotnih članov z ogledom proizvodnih prostorov stare in nove tovarne in z druženjem ob pogostitvi v sejni sobi zelo zadovoljna, še posebej pa jaz in moji sodelavci, ki smo se trudili, da bi člani kluba pridobili čim več znanja o našem podjetju in da bi jim druženje ostalo v lepem spominu. Menim, da nam je zelo dobro uspelo.

Mira Vidmar

Foto Doroteja Omahen



10. MAJA 2012

Z LJUBEZNIJO IN EROTIKO PRETKAN VEČER

Renata Picej, novinarka, popotnica, avanturistka, klena Korošica, ki svojih korenin nikoli ne skriva, ampak obožuje. Obožuje Uršljo goro in ljudi, ki se še znajo smejeti z očmi, in je ta svet med Pohorjem in Peco vzela za svojo domačijo, kamor se znova vrača po navdih in energijo za njeno po svoje zasnovano vandrovsko življenje, sestavljeno iz kontinentov, poldnevnikov, vzporednikov in množice ljudi. Daljne poti in mnoge zgodbe življenja ji dajejo moč za kreiranje dogodkov in zgodb za sekcijo avanturistov, ki jo vodi v našem klubu. Brez Renate naša miklavževanja, božičevanja, pustovanja, martinovanja in druge poti, po katerih nas je vodila, ne bi zapuščale doživetij, ki so se nam vtisnili v nepozaben spomin. Sama pravi, da je eno njenih poslanstev vzbujanje veselja do življenja in lepote v ljudeh. In takšno lepoto smo občutili in doživeli ta večer.

Renatin prvenec, roman Čas ladij, je roman, ki z bogastvom jezika in načinom razkrivanja zgodbe ponuja široko paleto občutij in čustev, ki se iz poglavja v poglavje samo še stopnjujejo in rastejo ter nas zajamejo v svojo pripoved z močjo rasti zgodbe same. Pred nami je zgodba Rene, ženske, ki se zaveda, da

»velike sreče« ni. Kljub vsemu pridejo drobni čarobni trenutki nepozabnih doživetij, ki jih sestavljene v ogrlico nosiš kot prestižni diamant življenja. Je zgodba o ladji, Kroni Jadrana, in mazdi, avtu, ki sta prevzela žensko in moškega, ki sta brez velikih pričakovanj stopila v skupni trenutek in ga podaljšala v pravi Čas ladij. Avto jo kot kočija radosti vozi po cestah vstric ladje Krona Jadrana in glavni junakinji Rene slika mozaike veličastnih doživetij pod perutjo ljubezni. Ko ta zemljevid razbira, bralec spoznava skrivnost Jadranskega morja in prepozna lepote Slovenije. Tu je še omaž Michelle, penina za dogodke in zgodbe, in seveda kapitan Njord iz Šibenika, predan tradiciji dalmatinskega okolja in velik ljubitelj lepote, ki ni utelešena samo v predanosti ladji, temveč tudi prvinskosti ženske. To je ljubezenska zgodba, ki odstira najplemenitejša občutja dveh zrelih osebnosti, je pripoved o sreči, ki jo občuti hrepeneče srce, o erotiki in o ljubezni, ki si jo dovoli duša. Roman, ki uči, spodbuja, osrečuje...

Vredno ga je vzeti v roke, se prepustiti lepoti jezika, lepoti izpovedi, ki je vselej odkrita, neposredna in čuteča.

Darja Kuhar Kotnik, *Foto Doroteja Omahen*



4. OKTOBRA 2012

DRZNI ZAČETEK S KRISTIJANOM JEZERNIKOM

Jesenski del naših srečevanj prvi četrtek v mesecu smo sicer začeli mesec dni pozneje, a drzno: s predstavitvijo knjige Kristijana Jezernika *Drzne sanje*. Prvenec dr. Kristijana Jezernika, rojenega v Črni na Koroškem »v petletki po vojni«, predstojnika inštituta za biologijo celice na ljubljanski medicinski fakulteti, je podnaslovljen *Biografsko-literarni zapis o prvem pilotu iz Črne na Koroškem po prvi svetovni vojni*. Avtor je na podlagi pisnih virov (spominska knjiga, pisma in komentarji, časopisni zapisi) sestavil zelo berljivo zgodbo o Jozefu Štruklu iz Črne na Koroškem, ki je uresničil svoje otroške sanje o letenju in po končani letalski akademiji v Mostarju postal prvi pilot iz teh koroških krajev, a je kmalu po svojem petindvajsetem letu končal življenje v letalski nesreči nad Zagrebom. V zgodbi je pripovedovanega mnogo več kot le gola dejstva, tako da izvemo veliko o Jožetovem siceršnjem pogledu na svet, predvsem pa o njegovi nacionalni usmerjenosti: v času šestojanuarske diktature nikakor ni skrival svoje slovenske nacionalnosti, znotraj katere je seveda vedno na prvem mestu njegova pripadnost Koroški.

Sam o knjigi pravi: »To je delo o prvem pilotu, doma iz Črne na Koroškem. Bil je drzna, samosvoja osebnost, ki ga je življenje pahnilo, v času pred, med, in po prvi svetovni vojni v nadvse zanimive, često težke okoliščine in med nadvse različne usode ljudi. Preživel je svoj kratki čas, niti 30 let, med ljudmi tam daleč na nemškem, doma v Črni in v soseski naših dežel. Srečal se je z nadvse pokončnimi osebnostmi, ki so ohranili zgovorne zapise (v različnih jezikih) o času in o vrednotah, ki so jih on in njegovi kameradi, mladi piloti, gojili in spoštovali. Kdo ve, kaj od tega, če sploh kaj, še nosimo njegovi dediči danes s seboj.«

Bil je namreč Jezernikov stric po materini strani.

Jezernik pa je v pogovor s spodaj podpisanim ob branju odlomkov iz knjige (pri čemer je avtorju in meni priskočila na pomoč tudi Renata Picej) in ob dokaj radovednih več kot dvajsetih poslušalcih razkril še marsikaj: da po napornem delu v medicini išče sprostitev v slikarstvu in besednem izražanju, da je na slovenstvo zelo ponosen (česar v slovenski družbi pogreša), še zlasti pa ceni slovenski jezik. Pred kratkim je s ko-



legi z medicinske fakultete napisal prvi slovenski učbenik o celični biologiji in ob tem ob neki drugi priložnosti dejal: »Navkljub razmišljanjem na slovenskih univerzah za poučevanja vsebin tudi v angleškem jeziku je nadvse nujno, da nastaja tudi slovensko strokovno izrazoslovje; da se pišejo učbeniki in strokovna literatura tudi v slovenskem jeziku. To hkrati omogoča širjenje slovenskega besednjaka, izrazoslovja in študentu daje priložnost kvalitetnega izražanja v ma-

terinem jeziku.« Pri delu s študenti namreč ugotavlja, da marsikateri študent medicine, kamor pridejo najboljši dijaki (predvsem pa dijakinje, saj se poklic izrazito feminizira), ne zna povezati niti dveh stavkov.

Njemu beseda teče gladko, kakor tudi uspehi v zahtevnem poklicnem delu. Da je tudi dober profesor, pa smo dobili potrditev kar med udeleženci večera.

Milan Vogel

Foto Mira Vidmar

8. NOVEMBRA 2012

KOROŠCI SMO ZMERAJ ZA MUŠTER BILI

Novembrsko srečanje članov Kluba Korošcev Ljubljana je bilo še posebej bogato v vseh pomenih besede, še posebej kulturno in kulinarično, predvsem pa stekano z prijetnim druženjem. Na srečanju so se predstavile klekljarice s Črne na Koroškem, spremljali so jih Črnjanski harmonikarji in Peter Lenče - Škrubij. Letos so praznovali petnajsto obletnico delovanja. Klekljanje je tradicionalno doma v Idriji in okolici, na Koroško pa je prišlo iz Železnikov, ko je Marija Apohal prva začela s poučevanjem klekljanja na Koroškem. Na Prevaljah je bilo

leta 2004 ustanovljeno Društvo klekljaric Koroške, katero šteje več kot 130 članic, ki se združujejo po društvenih sekcijah v različnih krajih Mežiške doline. V črnjanski sekciji je ožje jedro desetih članic, pridružile pa so jim klekljarice iz Železne Kaple. Sestajajo se tedensko pod vodstvom mentorice Stanke Grl. Vsako leto na različnih razstavah prikažejo svoje celoletno delo. Pri tem poudarjajo, da klekljana čipka ni le bel prtiček, temveč lahko postane umetnost, ko vanjo vključiš še druge ustvarjalne tehnike, kot sta fuzija slikarstva in čipke. Standardna



idrijska čipka se dela po vnaprej pripravljenem vzorcu. Ta čipka je predvsem bela. Črnjanske klekljarice poskušajo tej čipki dodajati svoje dodatne elemente in domišljijo. Njihova razstava, ki jo z veliko skrbnostjo pripravijo ob koncu Turističnega tedna v poročni dvorani v Črni, kjer čipke dobijo posebno lepoto in čarobnost, je pripravljena z veliko ljubeznijo in občutkom za estetiko, za kar se posebno potrudijo skupaj s svojimi družinskimi člani. Razstava tako predstavlja izredno velik izziv za klekljarice kot tudi za vse sodelujoče njihove družinske člane. Njen obisk je velik kulturni dogodek tako za obiskovalce, ki spremljajo njihov umetniški razvoj, kakor tudi za tiste, ki si z obiskom razstave bogatijo svoje kulturno in duhovno življenje. Seveda je vsaka razstava hkrati tudi breme in nov izziv za nadaljnje delo, ker strokovna in kulturna javnost od njih pričakuje več kot klasično čipko in več kot je bilo predstavljeno do sedaj. Zavedanje, da klekljanje predstavlja enega novih središč kulturnega življenja v Črni na Koroškem, je dejstvo, da se povezujejo zunaj matične domovine. Sodelujejo z zamejskimi Slovenkami iz Boršta pri Trstu, ki so lansko leto razstavljale v Črni. V letošnjem letu so pripravile razstavo v slovenjgraški NLB v okviru čezmejnega projekta Duo Kunsthan-

dwerk in rokodelske kulturne dediščine v okviru podjetniškega centra Slovenj Gradec.

Na našem srečanju so nam prikazale delček svojih prečudovitih izdelkov, nekatere od teh je bilo mogoče tudi kupiti, prav tako smo jih lahko opazovali, kako hitro pod njihovimi spretnimi prsti nastaja prelepa čipka.

Da jim stojijo ob strani in jih podpirajo najožji družinski člani, smo doživeli tudi sami, saj smo lahko ob čudoviti čipki baletke prebrali pesem, ki jo je spesnil mož gospe Sonje Grl, Stanko Grl kot svoje posebno darilo.

Poleg tega, da rade klekljajo, so nam postregle s svojimi domačimi suhomesnatimi in sladkimi dobrotami, ki jih vedno pripravijo za svoje obiskovalce.

Ob zaključku se je predsednica klekljarske sekcije Črna na Koroškem gospa Ivanka Šušel, ki nam je predstavila klekljarice in njihovo delo, zahvalila z besedami pesnika Milana Kamnika:

»Korošci smo zmerom za mušter bili...
Nikjer ni gurših in bolših ledi ... Ostanmo to,
kar smo! «

Črnjanski harmonikarji so ljubiteljska glasbena skupina, ki deluje že štirinajst let. Orkester harmonik sestavlja sedem harmonikarjev. Nekaj članov si je nabiralo glasbe-



ne izkušnje v glasbeni šoli Roberta Goličnika, nekateri pa so samouki. Ime skupine izhaja iz Črne, delujejo v okviru kulturnega društva (KUD) Franc Piko. Posneli in izdali so kaseto, ki nosi naslov »Deset veselih let«. Nastopajo povsod po Sloveniji, a jih pot zanese tudi preko slovenskih meja. Svoje koncerte popestrijo še s skeči in posebnim programom. Za piko na »i« poskrbijo tudi s tradicionalnim božično-novoletnim koncertom v Črni, na katerega povabijo znane ansamble iz Slovenije in tujine. Črnjanski harmonikarji so tudi veliki športni navdušenci in zvesto spremljajo Črnjanko Tino Maze. Še posebej so ponosni, da jo lahko s svojo pesmijo počastijo na raznih sprejemih in se z njo veselijo njenih uspehov. Njihov moto je: »Kdor poje, ne misli slabo, kdor igra, pa še manj!«

Kuharski mojster gostilne Pri Škrubiju Peter Lenče je lastnik ene najbolj nenavadnih slovenskih gostiln. Ta je na seznamu najzanimivejših gostiln v Sloveniji v letu 2013. Peter v svoji gostilni poskrbi za vse, kuha, postreže in zabava. Kdor najde pot k njemu v Podpeco, ni prišel po naključju, zato ne sme priti zaman. Jedi, ki jih pripravi, so po dogovoru iz stare koroške kuhinje, recepti iz starih kuharskih bukev in raznih poto-

vanj. Tokrat nam je Peter pripravil za sladico testene žepke, polnjene s suhimi hruškami in prelite z ocvirki ali z rozinami - kvočave nudlne, ki smo jih ponovno okušali, kot je poudaril predsednik kluba Janko Arah, kajti pred časom smo že obiskali njegovo idilično gostilno.

Še nikoli se našega mesečnega srečanja, razen vsakoletnega Koroškega plesa, ni udeležilo toliko. To je bilo resnično bogato srečanje, tako v kulturno umetniškem pomenu kot tudi izredno bogato s kulinaričnimi dobrotami. Nihče se ni mogel vzdržati domačih suho mesnatih izdelkov in doma pripravljenih sladkoterijskih peciv.

Piko na »i« je s svojimi svetovno znanimi »kvočavami nudlmi« gotovo postavil vsem nam drag prijatelj »naš Škrubi«, ki je eden najbolj znanih »ambasadorjev Črne na Koroškem«, naš Peter Lenče.

Ob čudoviti razstavi, vzdušju, ki so ga ustvarili Črnjanski harmonikarji, in seveda ob dobrotah, ki smo jih okušali, so nas zasrbele pete. Tako da se je tudi »zarajalo«. Obljubili smo si, da se ponovno srečamo na Turističnem tednu v Črni na Koroškem.

Darja Kuhar Kotnik

Foto Igor Prodnik



10. JANUARJA 2013

ČRNA VDOVA NAS JE PRIJAZNO SPREJELA

V letu 2013 smo svoja srečanja začeli drugi četrtek v januarju, in sicer v Časopisni hiši Delo, d. o. o., imenovani tudi Črna vdova. Pozdravila nas je namestnica v. d. glavnega urednika ter urednica Delovih strani kronike ga. Olga Cvetek in nas nato popeljala po drugem nadstropju, kjer so v t. i. integrirani redakciji strnjene skoraj vse novinarske moči. Še pred tem pa sem spodaj podpisani kakšnik petindvajset zbranih na kratko popeljal v zgodovino hiše in časopisa Delo.

Časopisna hiša Delo je s svojimi edicijami že več kot petdeset let največja medijska hiša v Sloveniji. Njeni začetki segajo v leto 1955, ko je bilo v sodni register vpisano Časopisno založniško podjetje Slovenski poročevalec, ki je nastalo z združitvijo podjetij Slovenski poročevalec, Tiskarna Slovenskega poročevalca in Tovariš. Prvi izvod dnevnika Delo je izšel 1. maja leta 1959. Časnik Delo je nastal kot rezultat združitve časnikov Slovenski poročevalec in Ljudska pravica. Sprva je izhajal v dveh izdajah s prilogama Najdihojca in program RTV. Leta 1967 je začelo Delo izhajati že v šestih pokrajinskih izdajah, istega leta pa je prvič izšla Sobotna priloga. Leta 1980 je dosegel naklado več

kot 100.000 izvodov in bila za Politiko drugi najbolj prodajan časopis v nekdanji državi. V času t. i. tozgov je Delova hiša imela več kot deset enot, ki so po osamosvojitvi Slovenije postale samostojne družbe in nekatere tudi propadle.

Leta 1991 se je Delu pridružila še oglaševalska agencija Stik in družba je štela okrog 300 zaposlenih. Istega leta so začele izhajati Slovenske novice kot prvi tabloidni časopis, ki so še danes najbolj bran dnevnik v Sloveniji. Dokončno si je Delo utrdilo položaj s postopno privatizacijo, leta 1999 pa so proslavili vstop Delovih delnic na borzni trg. Leta 2003 je Delo dobilo še sodobno tiskarsko središče, kar omogoča kakovosten barvni tisk lastnih časopisov in prilog ter tiskanje edicij drugih naročnikov. Tako je postalo močna časopisno-založniška družba, ki si s stalnim širjenjem spektra svojih edicij in nenehnim vpeljevanjem drugih novosti utrjuje položaj na slovenskem časopisnem trgu.

Družba Delo s svojimi edicijami (z brezplačnimi prilogami v dnevnikih Delo in Slovenske novice, kot so Deloindom, Vikend, Ona, Polet, ali posebnimi izdajami, kot so



Nedelo, Polet fit, Onaplus, Deloindom+, pa De fakto in štirinajstdnevnik Pogledi) dosega praktično vse segmente bralstva, kar ji zagotavlja prevladujoč položaj na slovenskem trgu tiskanih medijev. S pestro paletto vsebin se želi čim bolj prilagajati zahtevam in spremembam trga ter prisluhniti željam bralcev.

Danes je poleg tiskane izdaje pomembne del tudi internetno Delo.

Ga. Olga Cvetek, tudi sama dolgoletna novinarka, je spregovorila o prednostih in tudi pomankljivostih integrirane redakcije, v kateri se novinarji po vzorcu ameriških filmov drenjajo drug ob drugem in telefonirajo eden čez drugega. V takih razmerah intimnejši telefonski pogovori (pa ne z ljubimci, marveč informatorji) niso mogoči, zato je to treba opraviti zunaj ali v posebnem steklenjaku. Ker smo bili tam samo dva dni po "aferi Karba", ko je novinar Dejan Karba pod pritiskom podpisal "prostovoljni" sporazum o prenehanju delovnega razmerja in so povsod še viseli lepaki "Vsi smo Karba", je Korošce močno zanimal tudi ta dogodek, tudi to, kako se lahko bralci takemu ravnanju uprejo in vplivajo nanj. "Pišite pisma podpore," je bil eden od odgovorov.

Več o pismih, ki jih bralci pošiljajo v obzvo Delu, je povedal "priženjeni" član KKL

Uroš Šoštarčič, mož prav tako Delove novinarke Marjete Šoštarčič. Zadnje leto je urejal Pisma bralcev in PP 29 v Sobotni prilogi in se srečeval s številnimi občutljivimi temami in tudi zankami, ki jih nastavljajo piscu (Kar lahko potrdim tudi sam, ker sem dostikrat po potrebi "vskočil" v to delo). Večino udeležencev je presenetilo predvsem število pisem, ki prihajajo v uredništvo, še zlasti zagnanost nekaterih posameznikov, pa večkrat tudi kar neverjetna vsebina.

Ker je v večernih urah v centralni redakciji zelo živahno, saj se vse vrti okrog končnega izdelka, ki bo prihodnje jutro pred bralci, smo se umaknili v bolj prazen del redakcije in si privezali dušo s sokom in sladici, ki jih je uspela speči Marjeta tako, da je vmes skočila domov. Ko smo se sprehajali po redakcijah, je namreč še pisala članek o še eni lumpariji v našem gospodarstvu - uničenju slovenske semenske banke Semearne Ljubljana.

K veselemu razpoloženju je prispevala marsikatera anekdota iz novinarskega življenja, tako da smo se razšli veseli in zadovoljni, čeprav smo pili "le" sok.

Milan Vogel

Foto Doroteja Omahen



14. FEBRUARJA 2013

ŠPORTNI CENTER FITMAN

POVABILO V FITMAN

Vsi, ki imate občutek, da je skrajni čas, da preverite svojo telesno težo, hočete pridobiti psiho-fizično kondicijo in redefinirati stanje vašega telesa, imate edinstveno priložnost, z odlično ekipo in vrhunsko opremo v fitness centru FITMAN na Jurčkovi 229 v Ljubljani.

Ponudba je prispela v skrbi za zdravje članov KKL in za vse članice, ki želijo pomagati in ohranjati svoje moške zdrave, z dobro kondicijo zjutraj in zvečer!

Hvala za povabilo naši Petri Mlakar, saj je vsak od nas v praksi preizkusil popolno fitness ponudbo na popepelnični večer.

Metoda FITMAN predstavlja ekskluziven, popolnoma inovativen koncept. Je formula za uspeh sodobnih moških. Zasnovana je bila na podlagi izkušenj v okviru centrov Linea Snella. Ker pa sta moško telo in um edinstvena, so za moške razvili nov koncept, ki ga odlikujejo posebna metoda treninga, osebno trenerstvo, celosten pristop in popoln klubski ambient.

Odšli smo z bogatejšimi občutki in vedenjem, da je nujno sproti skrbeti zase in FIT!

Nada Petrovič-Mager

Foto Doroteja Omahen



DELOVANJE SEKCIJ

Na seji upravnega odbora Kluba Korošcev Ljubljana, ki je bila v četrtek, 17. maja 2012 na Turjaku v prostorih prečudovite hiške naše podpredsednice UO Nade Mager Petrovič, je bila izražena potreba, da bi se avanturistični sekciji, ki deluje že nekaj let, in plesni, ki je zaživela lani, dodali še nekatere. Tako je bilo tudi storjeno, in sedaj poleg omenjenih delujejo še: planinska, jadralska, golfska in kuharska. Naknadno je nastala še pobuda za ustanovitev slikarske sekcije, ki naj bi začela delovati le nekaj dni pred našim koroškim večerom.

IZLET NA RADUHO

V letu 2012 smo se v Klubu Korošcev Ljubljana odločili, da bomo med novo ustanovljenimi sekcijami ustanovi tudi planinsko. Pridružili naj bi se ji vsi ljubitelji planin in pohodništva, stari, mladi, izkušeni planinci in tisti, ki si samo želijo v naravo. Tudi zaradi tega sem za prvi izlet izbrala Raduho.

Organiziran je bil avtobusni prevoz iz Ljubljane s parkirišča Hala Tivoli. Na pot smo se odpravili ob 7. uri zjutraj. Skupina osemnajstih nadebudnih članov planinske sekcije - pohvaliti se moramo, da so se izleta udeležili tudi trije mladi člani - se je peljala mimo Kamnika, preko Črničva proti Logarski dolini do Hotela Plesnik. Po jutranji kavici smo si ogledali Slap Palenk.

Pot smo nadaljevali na Pavličevo sedlo. Po krajšem postanku, malici seveda, smo se odpeljali na parkirišče najvišjega kmeta v Sloveniji - Bukovnika (1327 m). Zapustili smo avtobus in se po pešpoti podali proti koči na Grohatu. Začelo je tako močno deževati, da nismo mogli nadaljevati poti na vrh Raduhe (2062 m). Naši mladi člani planinske sekcije so poskušali, a so se sredi skalnate poti obrnili in se nam pridružili na koči na Grohatu.



JADRALI SMO KAR TRIKRAT

Po dobri hrani in prijetnem druženju smo nazdravili izletu planinske sekcije in se vrnili proti Bukovniku. Od tam smo se z avtobusom odpeljali v Črno in preko Slemenca v Šoštanj. Pot smo nadaljevali mimo Letuša proti Ljubljani in prišli domov okrog 21.00 ure.

Vrha Raduhe zaradi vremena tokrat ni smo osvojili, smo pa ob prijetnem druženju starih in mladih uživali v lepotah planin.

Sklenili smo, da v letu 2013 nadaljujemo z delovanjem omenjene sekcije. Pripravili bomo predloge za obisk gora v letošnjem letu, tako za planince, manj planince in sploh ljubitelje narave.

Pridružite se nam!

Predsednica planinske sekcije Alenka Kresnik

Foto Doroteja Omahen

Na seji upravnega odbora Kluba Korošcev Ljubljana, ki je bila v četrtek, 17. maja 2012 na Turjaku, je bila med drugimi ustanovljena tudi jadralska sekcija, katere prva aktivnost je bila že dva dni po ustanovitvi.

V soboto, 19. maja 2012, smo se jadralci in jadranja željni društveni člani dopoldne dobili na jadrnici Metka na B pomol v Marini Izola. Po tekoči dobrodošlici smo se seznanili z zunanostjo in notranostjo jadrnice, si razdelili funkcije (kapitan, prvi oficir, mornarji, gosti), se okrepčali in nato odpluli v Tržaški zaliv, od koder smo si med jadranjem in motoriranjem z morske strani ogledali lepo slovensko obalo. Po vrnitvi v marino smo analizirali uspešnost jadranja in se dogovorili o naslednjem srečanju, in sicer o udeležbi na regati za pokal Marine v Izoli.

Ponovno smo jadrali v soboto, 26. maja 2012 na jadralski regati za pokal Marine v Izoli - 10. memorial Ivan Leksič. Naša udeležba je bila turistične narave, kar pomeni, da smo se predvsem družili na jadrnici, ob prigrizku in pijači, saj za tekmovalnost še nismo bili usposobljeni. Po regati smo se udeležili svečanega



dviga modre zastave in večerne zabave z živo plesno glasbo, razglasitvijo rezultatov regate in podelitvijo nagrad.

V nedeljo, dne 14. oktobra 2012, je bilo že tretje srečanje jadralcev in jadrnanja željnih članov Kluba Korošcev Ljubljana. Z jadrnico smo si ogledali znano regato z imenom Barkovljanka oziroma Barkolana (po kraju Barkovlje v Italiji). Dobili smo se zjutraj ob 8,00 uri v Marini Izola, se okrepčali in nato odpluli proti Trstu proti regatnemu polju, od koder smo si med jadrnanjem in motoriranjem ogledali največjo regato pri nas. Kar nekajkrat smo zapluli tudi v regatno polje, med vodilne jadrnice, tako da smo lahko povsem od blizu opazovali krmarje in njihova prizadevanja za čim boljše uvrstitve. Po vrnitvi v matično pristanišče smo se poglobljeno pogovorili o jadralskih doživljajih v prijetni domači gostilni v Hrastovljah, kjer smo pozno v noč pokušali domačo pijačo in domače dobrote. Vsi smo bili z jadralskih dnev zadovoljni in sklenili smo, da ga čim prej ponovimo. Predsednik jadralske sekcije Janko Arah

PRVIČ SMO ODIGRALI DEVET JAMIC

Prvo golfsko srečanje v okviru golfske sekcije KKL je bilo v sredo, 13. junija 2012 na golfskem igrišču Arboretum. Na to prvo srečanje je golfska sekcija povabila tako golfiste kot tudi začetnike, pri čemer je v vabilu navedla, da bomo vse golfske začetnike najprej na kratko seznanili s to športno zvrstjo in njenimi pravili, nato pa bomo odigrali 9 jamic, pri čemer se nam bodo začetniki pridružili na golfišču kot strežniki.

Čeprav nam vreme ni bilo najbolj naklonjeno in tudi udeležencev prvega srečanja ni bilo veliko, smo odigrali 9 jamic, nato pa v družabnem delu srečanja analizirali golfske užitke in podelili nagrado, ki jo je prejel Peter Kresnik.

Predsednik golfske sekcije Janko Arah



KUHAJMO SKUPAJ Z MIELE PO KOROŠKO

Kuharska sekcija je začela delovati v začetku novembra in prvič smo kuhali 13. Zanimanje je bilo precejšnje, tako da smo kuhali še nekajkrat.

Kako smo zrastle na Koroškem? Že kot otroci smo si pridobili in zapomnili okuse kuhinje svoje mame, tete, svoje bice. Še danes nosim v sebi vonj »špajze« moje bice. Kaj vse je bilo notri ... Spomin me vodi in vedno se bom spominjala okusa rženega koroškega hlebca, ki je bil, za nas otroke, kar nekoliko prekisel. Posneta smetana v skodelici je bila (?) namenjena za peko peciva in sladic, vendar smo jo otroci po malo in po malo skrivaj snedli, da jo je v skodelici ostalo le za vzorec. Značilen vonj po hrani iz bicine »špajze« je bil tako rekoč njen podpis, to je bila ONA. Bica, ki je s svojo kuhinjo združevala družino. Ob kosilu in večerji se je zbrala družina. Nismo dosti razmišljali, ko so naše mame pomagale bici pri pripravi dobrot, ki so nam nevede za vedno ostale v spominu. Spomin po okusu, spomin na vrsto in kakovost značilnih koroških jedi, okoli katerih se je vrtelo naše življenje, naše radosti, veselja, žalosti, sreča ...

Vse to je zapisano v našem spominu, ko sami pripravljamo značilne koroške jedi in ko jih uživamo, smo doma. Vedno smo doma na Koroškem, vedno, ko jemo značilne koroške jedi. Takrat smo to mi, mi Korošci z dušo in svojim (ne)zavednim spominom na svoje korenine.

Spomin na Koroško, spomin na svoje sorodnike, prijatelje, sosede, znanke, vse to nosijo s seboj značilne koroške jedi. V tem je veliko značilnosti, posebnosti, različnosti in podobnosti okusov. Ko imamo pred seboj koroške jedi, SMO DOMA. Tako jih čutimo, čeprav se tega ne zavedamo ob vseh priložnostih.

»Koroška kuhinja«, ki jo je Klub Korošcev Ljubljana pod vodstvom Darje Kuhar Kotnik organiziral v prostorih firme MIELE, nas je ponovno povezala z rodno Koroško. Gospa Vesna Mencelj, vodja kuhinje centra MIELE, nam je nudila celovito gostoljubje in z naj-sodobnejšimi gospodinjstskimi aparati opremljeno kuhinjo ter možnostjo priprave koroških jedi. Pripravljali odlično »koroško košto«. Naučili smo se peči rženi koroški kruh, pripraviti skuto po koroško, »ksevo župo«, sku-



hati najboljše »edove žganke«, »ksevo zeles«, narediti »koroške grumpe«, »mavželje«, »nabulano prato«, »kvočeve nudlne«, »tifo« ... Prav posebno smo se zabavali pri pripravi flancatov in mišk. Miškam smo dodajali oči, ušesa in rep.

Popestritev smo doživeli, ko je z nami kahal Peter Lenče Škrubi, lastnik idilične gostilnice V Črni. Med nadobudnimi kuharicami se je vedno znašel tudi kakšen nadobuden kuhar. Najbolj smo bili razigrani, ko smo uživali svoje dobrote, se spominjali otroštva, svojih korenin in se zelo prijetno počutili.

DARJINI RECEPTI:

Skuta po Koroško

Sestavine:

500 g skute

kisla smetana po občutku

pol čebule

sol in bučno olje

Priprava:

Skuto in smetano zmešamo, posolimo. Na servirni krožnik z žlico ali kleščami za sladoled oblikujemo lepe kupčke skute. Po skuti potresemo narezano čebulo, najboljša je domača rdeča čebula, ki ima bolj intenziven okus. Po vsem pokapamo še dobro domače bučno olje.

Skuto običajno postrežemo kot hladno predjed skupaj s koroškim rženim kruhom.

Koroška kseva župa

1/2 piščanca

50 dag teletine, lahko tudi več

25 dag želodčkov, kurjih oz. piščančjih

1/2 svinjskega srčka

1 čebula

korenje, peteršilj, zelena, majaron, lovorjev list, poprova zrna, sol.

3 žlice kisle smetane

2 žlici kisa ali belo vino

Za žličnike

moka, 2 jajci, malo olivnega olja ali masla, sol

Priprava:

Piščančje meso narežemo na večje kose, ostalo meso in zelenjavo narežemo na kocke, zalijemo z vodo, dodamo začimbe. Piščančje meso vzamemo iz juhe, predno je juha kuhana. Ponovno ga damo v juho, ko je skuhan. Ko sta ostalo meso in zelenjava že skoraj skuhan, v juho zakuhamo žličnike, ki jih pripravimo na naslednji način: V posodi stepemo dve jajci, nato dodamo malo oljčnega olja ali stopljenega masla, dodamo moko in malo posolimo. Vse skupaj nato stepamo toliko časa, da je masa gladka in nato s čajno žlico oblikujemo žličnike, ki jih zakuhamo v



juho. Na koncu naredimo podmet iz moke in kisle smetane in zgostimo juho. Preden juho postrežemo, lahko za boljši okus dodamo kis ali belo vino.

Nabulana prata

*1kg mlade svinjine nemastne
4 žemlje ali enaka količina belega kruha
skodelica mleka ali goveje juhe
2 žlici masti
1 čebula
15 dkg mlete govedine
15 dkg mlete teletine
3 jajca
ščepec popra
majaron, timijan
sol, lahko tudi malo peteršilja*

Priprava:

Meso oblikujemo tako, da ga bomo lahko nadevali, in natremo s soljo. Žemlje namočimo v mleku ali juhi. Na masti, lahko tudi na oljčnem olju, prepražimo drobno sesekljano čebulo. Ko porumeni, dodamo mleto meso, solimo in vse skupaj dobro prepražimo. Tako pripravljeno meso dodamo namočenim žemljam. Ko se malo ohladi, primešamo še jajca, majaron, timijan, lahko tudi malo peteršilja in poper. Nadev zavijemo v meso, zašijemo ali povežemo z vrvico, damo v pekač, polijemo z vročo mastjo. Nadevano pečenko peče-

mo pri temperaturi 200 stopinj C približno uro in pol, vmes polivamo z mastjo ali juho. Ponudimo z gobovo omako in peteršiljevim krompirjem.

Koroški rezanci (kvočevi nudlni)

Recept: Škrubi

*30 dag suhih kvoc (koroški izraz za hruške, posušene v peči)
40 dag moke
2 jajci, sol*

Iz moke, dveh jajc in malo vode naredimo testo kot za rezance. Spočitega razvaljamo tako debelo kot za rezance. V razdalji 2 do 3 prstov v vrsti polagamo nanj pripravljene kroglice. Vrsto prekrijemo s testom in s prstom pritismo testo med kroglicami. S kolescem izrežemo nudlne. Testo s prsti pritismo tako, da se zlepi in da hkrati iztisnemo zrak, nato pričnemo polagati drugo vrsto nadeva.

Nadev naredimo tako, da kuhane suhe kvoce, ki smo jih kuhali z malo sladkorja, očistimo pešk in odstranimo peclje, zmeljemo in oblikujemo za oreh debele kroglice.

Pripravljene nudelne zakuhamo v vrelo vodo - vrejo naj 15 do 20 minut, čas kuhanja je odvisen od velikosti kroglic in debeline testa.

Kuhane rezance poberemo v pogreto skledo. Na krožniku jih zabelimo z maslom, ki smo mu dodali drobtine in cimet, ali samo



z maslom in cimetom, lahko tudi s sadnim prelivom, če postrežemo kot glavno jed, pa z ocvirki.

Kvočeve nudlne so na Koroškem običajno postregli ob košnji ali gnojvoži kot glavno jed.

Predsednica kuharske sekcije Darja Kuhar
Kotnik

Foto Doroteja Omahen

PLESALO SE JE

*O ja, seveda,
2012 se je pisalo
in v Urški,
se je na veliko plesalo.*

*Prvi nerodni koraki, bilo je hudo...
marsikdo takrat je pomislil:
»Kaj mi je tega treba bilo«?*

*A potlej se stvar je
prav hitro razvila,
vse nas je salsa in rumba,
angleški pa dunajski... docela zasvojila.*

*Nestrpno smo torek
in četrtek čakali,
pred plesno dvorano vestno in točno se zbrali,
pred tem pa,
obvezno,
o aktualnih dogodkih zanosno kramljali.*

*Res je,
dvakrat na teden smo se dobili,
z največjim veseljem
plesne korake pilili.*

*Do solz sta pogosto,
se Janja in Ana smejali,*



*ko sta nas pozorno in strogo opazovali,
pa seveda,
korektno ocenjevali.
ni bilo vseeno, kako noge premikaš,
Bog ne daj, da se prepogosto spotikaš!*

*Sčasoma smo pravi mojstri postali
in v nas je tlela želja,
da bi svoje znanje pokazali.*

*Seveda,
v mesecu marcu, v Slonu,
so »gosli in cimbele pele«,
plesale lepote Koroške so cele.*

*Prav tukaj
skupinsko smo se zavrteli
in srčno verjamem,
publiko dodobra ogreli.*

*Rečeno ... storjeno,
bilo je lepo.
bili smo ponosni, da tako dobro nam je šlo.*

*Za konec bi radi
samo to še dejali,
da z našimi plesnimi podvigi
še nismo končali.
Ko pisalo se bo,
september letošnje leto,*

*obljubimo si sveto,
da zopet se bomo dobili,
vse svoje slabe misli pred vrati plesne šole pustili.
Zopet se bo plesalo,
smejalo,
veselo kramljalo.*

*Kdor rad v ritmih glasbe se vrti,
ta v srcu zloben ni.*

*Se vidimo!
Predsednica plesne sekcije Bojana Jurenec
Foto Arhiv KKL*



POVABILO NA SPOGLEDOVANJE Z UŽITKI

Sekcija avanturistov že s svojim imenom zbujajo pozornost, ko predstavimo našo dejavnost in razgrnemo zgodbe, ki so se nam pripetile na naših aktivnostih, je začudenje še večje. Pod motom »Vzemi si čas za življenje in uživanje!« namreč negujemo druženje in doživljanje. Iščemo zgodbe, napletene iz šeg, običajev in legend, in jih, postavljene v različna avtentična okolja, ob duhovnem ugodju in gušterskem užitku, pretvarjamo v toplino in zadovoljstvo ter novo razsežnost življenja. V današnjem času še kako zelo potrebno!

Zato so naša miklavževanja, božičevanja, martinovanja, pustovanja in številna popotovanja v zanimive kraje, k zanimivim ljudem, po nepozabne trenutke in dolgo žareče spomine tako dragoceni in toplo sprejeti pri naših članih. Na eno-, dvo- in več dnevni popotovanjih smo poleg Slovenije obiskali še številne sosednje države in države Evrope.

Aktualni upravni odbor je v zadnjem času sicer, žal, spregledal pomen teh doživetij in se usmeril v drugačne aktivnosti, a člani kluba, ki so me nenehno spraševali po novih zgodbah, so, kot kaže, zdaj vendarle prebudili odločujoči zbor, da z njimi nadaljujemo. Zato z veseljem napovedujem letošnje avanture:

Dvodnevni izlet v Porabje, s praznikom mladosti vred, sobota, 25. maja.

Tridnevni izlet v Dalmacijo in Bosno (obiranje mandarin, vožnja po Neretvi, Međugorje, Jahorina, Sarajevo, piramide v Visokem ...), petek, 18. oktobra.

Enodnevni izlet - martinovanje, 16. november.

Vabim vas, da se nam na teh avanturah pridružite (tudi, če ste zgolj prijatelj Korošcev ali Koroške) in v prijetni družbi preizkusite nove senzacije ... Ali, kot razlaga dobri poznavalec turizma, nedavno preminulu Rok Klančnik (etabliral je mantro o vlogi čutnosti v marketingu turizma), velik ljubitelj Koroške in nekoč redni obiskovalec Koroškega plesa, »poskusite doumeti, kako se vidi veter, poslušajte, kako pada sneg, s prstom se dotaknite mraka na prvem vogalu in na ustnicah občutite sanjavi okus mesečine!« Natanko to namreč mi počnemo že dolgo! In si za vse to vzamemo čas!

Predsednica avanturistične sekcije Renata Picej



KAJ MENIJO ČLANI KKL

Spoštovani!

Klub Korošcev Ljubljana je letos star 20 let. Za koroški ples na začetku marca smo tudi letos izdali bilten, v katerem objavljamo tudi mnenja nekaj članov, kaj si mislijo o delovanju kluba, s čim so zadovoljni in s čim ne, kaj predlagajo, kaj jim klub pomeni ... Žal smo odgovorov dobili manj, kot smo si želeli. M. V.

EDVAR KOPUŠAR

Vse je dobro. Zelo sem zadovoljen z delom celotnega izvršnega odbora in njenega predsednika. Ničesar ni, s čemer ne bi bil zadovoljen. Ne kliči vraga! Naj se nič ne spremeni. Vse naj ostane tako kot je, vsaj za naslednjih 10 let, ko bomo, upam, prišli ven iz te sedanje finančno ekonomske godlje.

KKL mi pomeni stik z rojstnim krajem v širšem smislu (z našo Koroško, posebej z Mislinjsko in Mežiško dolino), z ljudmi iz teh krajev, z otroštvom in mladostjo, s sorodniki, sošolci in prijatelji iz mladosti. Ta stik mi pomaga, da je moj spomin na preteklost močnejši in lepši, da je moj prosti čas v sedanjosti zanimivejši in zabavnejši in da je moje upanje v prihodnost močnejše in svetlejše, saj kralj Matjaž se zbudil bo.

ALENKA KOBOLT

Že leta spremljam delo kluba Korošcev v Ljubljani, skratka, zunaj domačih logov. Občasno sem bolj aktivna udeleženka mnogih srečanj in dogodkov, potem pa spet manj pogosto uživam sadove aktivnosti najbolj zavzetih članov, ki jih je zadnje čase vedno več.

Druženje s Korošci v Ljubljani mi veliko pomeni. Ne le možnosti za srečanja, temveč tudi veliko priložnosti za novo učenje in predvsem čudenje, na koliko področjih smo Korošci aktivni soustvarjalci in soustvarjalke življenja v Ljubljani.

V zadnjih letih se je aktivnost društva oziroma kluba intenzivirala v vseh pogledih, tako da bom lahko bolj kontinuirano sodelovala predvsem takrat, ko se bodo zredčile delovne obveznosti.

Hvala vsem, ki aktivno soustvarjate vse dogodke, izlete, predstavitve in druženja.

DOROTEJA OMAHEN

Kar nekaj let sem si želela vključiti se v Klub Korošcev Ljubljana, predno sem zmogla ta korak, saj sem v vsakdanjem življenju preveč okupirana že brez tega. V njem se zdaj počutim domače in prijetno in nadvse mi je lepo slišati koroško govorico. V Prevaljah in na



Ravnah sem namreč živela le devet let, a sem bila od mame, zelo ponosne Korošice, vzgojena v koroškem duhu. Tudi vsa leta vzdržujem osebne stike s Korošci.

Klub ima odličen in raznolik program, ki je uspešno izvajan in ima tudi zanimiva redna srečanja. Imarno srečo, da ga predsednik Janko Arah tako zvesto in uspešno vodi in menim, da je to za klub zelo pomembno. Očitno ima tudi odlične sodelavce, ki sodelujejo pri uresničitvi programa.

Ugaja mi, da se poleg res izvirnih potovanj dogajajo tudi druge aktivnosti, kjer imamo člani možnost medsebojnega druženja in tudi spoznavanja. Prav odlična ideja se mi zdi Koroški kuharski krožek, ki ga perfektno organizira članice Darja Kuhar Kotnik. Tudi jadranje in ples, pa seveda hoja v hribe so po moje super aktivnosti.

Koroški večer v Hotelu Slon pa je za mene „pika na i“: svečan večer s plesom, ki je obogaten s pristnim koroškim priokusom. Odličen P.R. v osebi Darje (Kuhar Kotnik) tudi prispeva, da Koroški večer s plesom v javnosti močno pridobiva na prepoznavnosti.

Spletna stran KKL, kjer pomagam s fotografijami dogodkov tudi sama, je kvalitetno zelo napredovala, kar je pomembno, saj je to naše ogledalo navzven. Važno je, da je odzivna, kar pa ni enostavna naloga.

Vse pohvale in zlate medalje je vreden Milanov (Vogel) Bilten kluba Korošcev v Ljubljani, ki je pripravljen res strokovno in privlačno. Letošnjega - ob dvajseti obletnici - pa si resnično predstavljam v barvah.

JANEZ STERGAR

Nimam nobenega razloga ali potrebe, da bi se kot sedanjí predsednik Kluba koroških Slovencev v Ljubljani komurkoli prilizoval, če odkrito in jasno zapišem, da imam o delovanju partnerskega Kluba Korošcev Ljubljana in uspešnosti njegovega vodstva najboljše mnenje. Še več! Včasih vam kar malo zavidam zimzeleno radoživost, prijateljsko povezanost, vztrajnost, inventivnost, mladostno svežino in hkrati gojenje žlahtne tradicije, kar vse opažam v žitju in bitju KKL ter je tudi dobro dokumentirano v vsakoletnem Biltenu. Ob tem se z veseljem spominjam niza skupaj preplezanih večerov v »Slonu«, tudi kakšnega (skupnega) izleta v naše zamejstvo, izbranih klubskih večerov, pri katerih bi težko dal prednost vsebinskemu ali pa družabnemu delu. Želim si le, da bi KKL še naprej uspešno promoviral duh in interese koroške krajine v Ljubljani ter da bi - tudi povezani v civilno-družbenih prizadevanjih - ohranjali živ stik s koroškimi Slovenci v sosednji Avstriji.



CVETA RAZDEVŠEK PUČKO

Čeprav nisem med posebej aktivnimi člani, moram reči, da mi Klub Korošcev v Ljubljani veliko pomeni, čutim pripadnost temu združenju, ki je tudi nekakšna vez z domačimi kraji (ki jih vedno redkeje obiskujem), predvsem pa me spominja na lepa gimnazijska leta. Kadar se nostalgичno vračam v mladost, namreč ugotavljam, da je bila predvsem Gimnazija Ravne tista, ki mi je dala pečat Korošice, saj se v naših »mladih« letih v Slovenj Gradcu in sploh v Mislinjski dolini (še) nismo identificirali s Koroško. Danes pa v pogovorih ob obujanju spominov s ponosom povem, da sem obiskovala gimnazijo na Ravnah na Koroškem, pa tudi, da poleg Kluba koroških študentov obstaja v Ljubljani tudi KKL. Če koga to začudi in me povpraša, kdo smo člani kluba in kaj počnemo, se vedno pohvalim, da smo člani Korošci, ki smo po študiju ostali ali kasneje prišli v Ljubljano, da je med nami tudi veliko poznanih in uspešnih javnih osebnosti, da se dobivamo (v takih pogovorih povsem neupravičeno uporabim prvo osebo množine) vsak mesec, da delujejo različne sekcije, organizirani so izleti, še posebej se pohvalim, da imamo vsako leto v mesecu marcu tradicionalni Koroški ples.



Vse te pohvale v bistvu izražajo moje mnenje o Klubu, saj občudujem prizadevnost vseh tistih članic in članov, ki vodijo sekcije, organizirajo dejavnosti, načrtujejo in organizirajo izlete ... Še posebej pa moram seveda izpostaviti predsednika, gospoda mag. Janka Araha in njegovo zgledno predsedovanje. Težko je najti besede, ki bi dovolj dobro predstavile njegovo dolgoletno in nadvse uspešno vodenje Kluba. Res smo lahko ponosni, da imamo take ljudi.

Zato ob razmišljanju o morebitnih spremembah ali predlogih za delovanje našega Kluba ugotavljam, da se dogaja toliko različnih dejavnosti, da ni kaj dodati. Edino, o čemer bi veljalo razmisliti, bi bilo prizadevanje za pritegnitev mlajših Korošcev v Ljubljani.

Veselim se letošnjega Koroškega plesa. Zadnji dve leti se ga zaradi odsotnosti žal niso udeležila, letos bova skušala to nadoknadi. Se vidimo!

PESEM KOROŠCEV

*Kot seme dobrega,
velikega drevesa nas je čas razsul, raznesel daleč naokrog - povsod.
Kjerkoli smo se ustavili, smo skrbno vzkliči,
kot velika radodarna, zelena dediščina
z močnimi koreninami, s prijaznimi krošnjami,
z razveseljivimi cvetovi in z zdravimi semeni za naš bodoči rod.
Ko se dobimo, zapoje naša beseda
in spet zavonjamo trave, stare veže
in tople kamre in domači kruh.
Ko si v Ljubljani podamo roke,
so v naših dlaneh žuljavi slovesi dedkov in babic.
Takrat se povrne
tista pot čez Mislinjsko razvodje.
Na prevoženi strani se stekajo vode v Savo in na drugi strani v Dravo.
Dolina pred nami je ko skleda obilja
in za njo Plešivec, Uršlja, Peca
v odprtem modrem dnevu ali v rdečem večeru pretresljive zarje.
Takrat se spomniš zgodovine Pohorskega bataljona
in Lakovnkove hrabre stare Matere
in kolone preštevilnih beguncev, ki so se tragično umikale
skozi dolino.
Spomniš se, kako je potoval in pisal Voranc,
kako nas je učil dr. Sušnik in prof. Mrdavšič in drugi,
kako so zgradili gimnazijo ... kako so gradili nas in za nas.
Ko se objamemo v Ljubljani, so za nami hribi,
gozdovi in na njihovih robovih tihe njive,
kjer dremajo stavki: "Ah, pusti me Voranc, saj žanjem ajdo zadnjo bard."
Ali tiste Metine besede o pankrski časti – in veliki nasvet:
"Ne dajte se teptati od drugih in ne prenašajte ponižno krivic ...!"
In se dobimo in objamemo z vso vednostjo, z vsem veseljem, da smo Korošci,
ki nas za vso večnost vežejo korenine, moč in ljubezen.*

Jerica Mrzel

P. s. Hvala Janku Arahju za njegovo požrtvovalno delo ter vsej njegovi uspešni ekipi, ki vzgledno organizira naša vesela, bogata koroška srečanja.



Stane Vrtič

MARJAN KROFLIČ (1937-2012)

Rojen na Prevaljah, osnovno šolo je obiskoval v Slovenj Gradcu, gimnazijo na Ravnah na Koroškem. Po maturi se je vpisal na študij psihologije na Univerzi v Ljubljani, kjer je leta 1962 diplomiral. Zaposlil se je na Inštitutu za sociologijo in filozofijo pri Univerzi v Ljubljani, kjer je bil v letih 1962-1972 raziskovalec in vodstveni delavec. Naslednje področje dela od l. 1973-1983 je zaznamovano s pedagoško-svetovalnim delom na Gimnaziji Vič v Ljubljani. Bil je profesor psihologije, šolski psiholog in pomočnik ravnatelja. Potem je bil v letih 1983-1987 ravnatelj Srednje zdravstvene šole v Ljubljani. Nato sledi še tretje področje dela: 1987-1993, Inštitut Jožef Stefan, koordinator delovne prakse srednješolcev in urednik inštitutskega glasila Novice. To so torej delovna področja v njegovem življenjskem obdobju do upokojitve. Vendar je potrebno takoj dodati, da se je že v tem obdobju zelo zavzeto ukvarjal s vsestransko problematiko

invalidov, saj je bil sam zaradi otroške paralize fizično prizadet, a je vse življenje to hibo hrabro premagoval.

Njegova raziskovalna dejavnost na Inštitutu za sociologijo in filozofijo je bila raznolika. Med drugim je, recimo, raziskoval življenjske razmere in aktivnost žensk v tedanjih družbenih razmerah v Sloveniji. Z vodstvom tedanjega na novo ustavljenega inštituta pri ljubljanski univerzi je prispeval svoj delež pri njegovi programski usmeritvi, ki se je takrat med drugim lotevala tudi socioloških raziskovanj o uveljavljanju socialističnega samoupravnega sistema in na mnogoterih drugih področjih tedanjega družbenega življenja.

S prihodom na viško gimnazijo v Ljubljani, kamor sem ga povabil kot takratni ravnatelj, se je poleg poučevanja psihologije posvetil tudi delu šolskega psihologa. Takrat se je namreč na gimnazijah odprla sistema-

tizacija teh delovnih mest. Z vso zavzetostjo se je lotil tega zanimivega strokovnega dela, kajti do takrat je prav na tem področju obstajala bela lisa, se pravi, pomembna vrzel glede psihološke strokovne pomoči mladostnikom in tudi staršem na poti k uspešnim izobraževalnim ciljem gimnazijskega študija. Lotil se je raziskav o razlogih za slab učni uspeh, o motivacijskih nagnjenjih dijakov, vzgojnih ravnanjih staršev, o vzrokih za padec učnega uspeha dijakov v prehodu iz osnovne šole na gimnazijo. Svetoval je tudi staršem in profesorskemu zboru za uspešno premoščanje osebnostih težav dijakov, ki so se odražale tudi v njihovem učnem uspehu.

Po odhodu z gimnazije Vič, tedaj že v skladu z uvedbo usmerjenega srednješolskega izobraževanja preimenovana v Srednjo računalniško šolo, je en mandat ravnateljaval na »Šubički«, kot so to gimnazijo poimenovali njeni dijaki, a je tedaj dobila že novo ime: Srednja zdravstvena šola. Tu se ni posebej dobro počutil. Kot ravnatelj se je tudi on srečal s stresom profesorjev in dijakov, ki se z to brezglavo reformo srednjega šolstva niso mogli sprijazniti, saj je hudo zarezala v doslejšnjo tradicijo in kvaliteto gimnazijskega izobraževanja. Po tretjem in obenem zadnjem delovnem področju na Institutu Jožef Štefan v Ljubljani se je leta 1993 upokojil.

Po upokojitvi je intenzivno nadaljeval z delom na področju invalidske problematike. Z njo se je sicer, kolikor je utegnil, ukvarjal že pred upokojitvijo, a sedaj se je intenzivno lotil proučevanja te problematike tako na krajevni, občinski in državni ravni. Postal je predsednik Zveze delovnih invalidov Slovenije in bil izbran za podpredsednika mednarodne zveze te organizacije. Na mednarodnem nivoju je sodeloval s številnimi strokovnimi prispevki, doma pa tudi pri kreiranju zakonodaje na tem področju.

In ne nazadnje: med Korošci, ki so se po končanem študiju v Ljubljani zaposlili v prestolnici, je tvorno sodeloval pri ustanavljanju Kluba Korošcev Ljubljana. Med drugim je bil eden izmed nosilcev tesnejšega povezovanja med klubom in Koroško. Sodeloval je pri Zborniku Koroške, ki ga je izdal Klub koroških študentov v Ljubljani in bil urednik publikacije Koroška in znamenja časa, ki jo je leta 1994 pripravil in izdal Klub Korošcev Ljubljana.

S tem kratkim biografskim zapisom se želimo pokloniti spominu na Marjana, ki je bil in ostal zvest svoji Koroški.

Foto Osební arhiv



Ana Fajmut

ŠTEFANU FAJMUTU (1936 -2012)

V soboto, 13. oktobra 2012, se je navil klobčič življenja Štefanu Fajmutu. Nitka njegovega pestrega življenja se je začela tkati 19. decembra 1936 v Črni na Koroške, ko se je rodil mami Mariji Hali in očetu Simonu Fajmut ter se pridružil bratu Ivu. Kasneje so se v knapovski družini rodili še brat Andrej in sestre Terezija, Marija in Ana.

Osnovno šolo je obiskoval v Črni na Koroškem, en razred pa je med vojno obiskoval tudi v Avstriji, kjer je bival pri stricu. Leta 1950 je z malo maturo uspešno zaključil Nižjo gimnazijo v Mežici. V Industrijski šoli Rudnika Mežica se je izučil za električarja in se zaposlil pri Rudniku Mežica.

Njegova želja je bila postati elektrotehnik in leta 1955 se je vpisal na elektro oddelek Tehniške srednje šole v Ljubljani in se po končanem šolanju ponovno zaposlil pri Rudniku Mežica.

Po odsluženju vojaškega roka je odšel v Ljubljano in se zaposlil pri železnici. Ob delu je kot izreden študent v prvi generaciji končal Višjo šolo za organizacijo dela v Kranju in pridobil naziv inženir organizacije dela (dalj časa je bil tudi član sveta šole v Kranju). V Ljubljani je služboval v več podjetjih kot organizator dela, vodja strokovnih služb, direktor in samostojni svetovalec. Razvijal je tehniko mikrofilmskega arhiviranja podatkov, vendar mu je prometna nezgoda preprečila nadaljevanje dela in se je zaradi posledic nezgode leta 1993 invalidsko upokojil.

V življenju pa ni imel časa samo za učenje in delo, ampak ga je Štef našel tudi za številne dejavnosti. V Črni je bil aktiven član mladinske organizacije, dve leti predsednik, v DPD Svoboda je deloval v dramski, folklorni in tamburaški sekciji, bil je med ustanovitelji taborniške organizacije in eden izmed usta-

novnih podpisnikov turističnega društva v Črni. Po odhodu v Ljubljano je delo nadaljeval kot funkcionar pri Zvezi socialistične mladine Slovenije.

Po poroki z ženo Ivano se je njegov svet razširil še na Dolensko, kjer si je med vinogradi v Bičevju pri Šentjerneju ustvaril drugi dom. Tam je s hčerko Bojano in ženo sprva preživel vikende, gojil in obrezoval vinsko trto, vrtnaril in gojil sadno drevje, po letu 1992 pa je tam tudi stalno zaživel. Bil je lovec, ljubitelj in lastnik psov, z dvema nemškima bokserjema se je udeleževal tekmovanj in razstav, na katerih je dobil več priznanj in prvih mest. Rad je imel vse živali, zato so okrog njegove hiše vedno žgoleli ptiči in se smukale muce.

V njegovem Bičevju, kjer si slišal tišino, smo ga radi obiskovali domači in preživljali dneve z njim.

Posebno veselje je imel z nabiranjem zelišč in pripravo domačih zeliščnih čajev, kar ga je naučila mama, in znal je pripraviti prav tako dobro in zdravilno mešanico kot ona. Svoje znanje o čajih si je izpopolnil tudi z obiski čajnih nasadov v Indoneziji in na Šrilanki in leta 1996 napisal knjigo *Kultura pitja čaja* ter to kulturo širil s predavanji po Sloveniji.

Veselje je imel tudi s potovanj in eno zadnjih potovanj v Afriko se mu je zapisalo v

dušo in srce in mu spremenilo življenje.

Čeprav je večino življenja preživel v Ljubljani in na Dolenskem, je ostal po srcu zvest in trden Korošec. Vsa leta se je rad vračal domov med svoje in kjer koli je bil, je vedno z veseljem in ponosom predstavljal Koroško, njene ljudi in običaje. Del dediščine te koroške biti je tudi Klub Korošcev v Ljubljani, v katerem je s številnimi pobudami sodeloval vse od začetka kot odbornik in ustanovil tudi posebno klubske sekcijo za Dolenjsko.

Foto Osební arhiv



Milan Vogel

KOROŠKI KULTURNI DNEVI

»SREČNO SOSED, SERVUS, NACHBAR«

Delovanje društev se je na Slovenskem začelo v 18. stoletju (različni cehi) in močno razmahnilo v drugi polovici 19. stoletja z vse večjim narodnim prebujanjem. To so bila večinoma enonacionalna društva na podlagi političnih, športnih, kulturnih ali drugih interesov. V zadnjem desetletju so nastala tudi meddržavna prijateljska društva.

Društvo slovensko-avstrijskega prijateljstva je aprila leta 1992 ustanovilo dvajset intelektualcev z različnih poklicnih področij, da bi pospešili razvijanje dobrososedskih odnosov in prek osebnih stikov ljudi na obeh straneh meje spodbujali sodelovanje med Avstrijci in Slovenci na šolskem, umetniškem, kulturnem, športnem, gospodarskem in raziskovalnem področju. Število članov se

je kmalu povečalo (leta 2004 jih je bilo štiriinšestdeset), njihova poklicna struktura pa je bila od univerzitetnih profesorjev, političnih delavcev do študentov. Trenutni predsednik je profesor Lovro Sodja.

Leta 2002 je društvo obudilo Koroške kulturne dneve, ki sta jih od leta 1984 v Cankarjevem domu organizirali Krščanska kulturna zveza in Slovenska prosvetna zveza iz Celovca, a so zamrli. Od bolj skromnih začetkov so se z leti močno razvili in kakovostno dvignili, tako da so bili v letu 2012 že deseti. Ponudili so bogat literarni, igralski in pevski program, trajali pa so od 27. aprila, ko je bila v Viteški dvorani Križank slavnost ob dvajsetletnici društva, do 4. aprila. Razveseljiv je bil tudi obisk: poleg nekaterih, ki so morali biti navzoči »po službeni dolžnosti« (čeprev se to



ni opazilo), je bilo mogoče iskrenost zaznati v navzočnosti avstrijskega veleposlanika v Ljubljani dr. Erwina Kubescha, ki se je udeležil uvodne in sklepne prireditve, in predsednika dr. Danila Türka na zaključnem pevskem koncertu v polni dvorani Marijana Kozine v Slovenski filharmoniji.

Zanimiv in poveden je bil že recital Čigava je ta zemlja naša, ki je sledil slavnostnemu začetku, na njem pa je sicer nemško govoreči Ditmar Pickl s polnim občutkom bral (v slovenščini in nemščini) pesmi Janka Mesnerja, Janija Oswalda in v prevodu Andreja Kokota pesmi nemško pišočega Michaela Guttenbrunnerja. Prav nič ni zaostajal petkov literarni večer s književnikom in sodnikom Jankom Ferkom (z njim se je pogovarjal urednik Radia Slovenija Janko Petrovec). Do zaključnega koncerta Pesmi in glasba z južne Koroške si je bilo mogoče ogledati še gledališko predstavo RAZstava in lutkovno predstavo Jiříja Střede Zvezda na obisku.

S pesmijo v Kozinovi dvorani Slovenske filharmonije so se za leto dni poslovili Kvartet bratov Smrtnik, Oktet Suha, Tamburaška skupina Loče in Mešani pevski zbor Podjuna Pliberk. Navdušili so zlasti mladi tamburaši, pa tudi zbor Podjuna z mednarodnim sporedom in nekaterimi zanimivimi priredbami znanih slovenskih pesmi. Precej dvorane je

bilo na nogah na koncu, ko so vsi skupaj zapeli koroško himno Rož, Podjuna, Zila.

Tamburaška skupina Loče pod vodstvom Erike Wrolich z dvajsetimi tamburaši Kvartet bratov Smrtnik in Oktet Suha

Foto Bogdan Hren



Darja Kuhar Kotnik

ZADELI STE V ČRNO

Črna na Koroškem je eden tistih krajev, ki s svojo majhnostjo in odmaknenostjo skrivajo čudovite bisere narave, kulturne krajine in zgodovinske dediščine. Tam živijo prijazni in gostoljubni ljudje, ki se še znajo smejati z očmi.

Trinajstega junija lani je županja mag. Romana Lesjak s spremljevalno ekipo na Ljubljanskem gradu predstavila svojo občino v malem. Predstavitve se je udeležilo kar nekaj članov Kluba Korošcev Ljubljana in njihovih prijateljev. Med vidnimi gosti sta bila poslanec Matjaž Zanoškar in direktor direktorata za medije na Ministrstvu za kulturo, znanost, šolstvo in šport Miro Petek. Uživali smo v bogatem kulturnem programu, ki so

ga pripravili učenci Osnovne šole Črna na Koroškem in dopolnil kantavtor Milan Kamnik. Seveda je svoje močne misli dodal tudi pod Peco speči Kralj Matjaž.

Ob zvokih harmonike, kitare in med peptjem izvirnih koroških pesmi smo poskušali koroške kulinarčne dobrote, koroški mošt in črničevo žganje.

Škoda, da se je nebo nad Ljubljanskim gradom stemnilo, poslalo dež in točo, ker drugače bi tudi zarajali.

Foto Stane Jerko



Milan Vogel

DVAJSETIČ GRADOVI KRALJA MATJAŽA

Konec januarja je Kralj Matjaž spet zapustil svojo votlino na Peci in se udeležil gradnje snežnih gradov na Mitneku v Podpeci. Letos se je to zgodilo že dvajsetič in vsako leto so bili med gtradtelji ali vsaj obiskovalci tudi člani našega kluba.

Letošnje jubilejno leto je Občina Črna izkoristila za izdajo lično oblikovanega zbornika (oblikovala Blanka Kamnik) Kralj Matjaž med nami. Rime in povedke. Večino besedil in tudi ilustracij so prispevali učenci slovenskih osnovnih šol, ki so se odzvali na nagradni natečaj Občine Črna za likovna in literarna dela. Prvi razpis je bil leta 2007 na temo slovenske legende o Kralju Matjažu. Leta 2011 je sodelovalo triindvajset osnovnih šol,

organizatorji pa so prejeli dvainsedemdeset prispevkov.

Lansko leto so povabili predvsem tiste šole, ki v preteklosti niso sodeloval in z dvainpetdesetih osnovnih šol prejeli sto štiriindvajset rimanih besedil in povedk ter štiriinštirideset likovnih del. Vseh seveda niso mogli objaviti, zato sta izbor in jezikovno obdelavo opravili Marta Repanšek in Marija Mlinar, likovni pa Leander Fužir; uredništvo podpisuje Marija Irma Vačun Kolar, fotografije pa je prispeval mojster fotografije Tomo Jeseničnik.

Otroci so potrdili svojo duhovitost in izvirnost v skoraj vseh zvrsteh besedil. Petnajstletna Gaja je recimo zapisala:



*»Morda odrešil bi današnji svet,
svet prepoln neumnih bi čudes,
v katerem več se ne poznamo,
vse preveč le za denarjem se pehamo.
Le naj s svojo vojsko pridrvi
in svet takšen, kot bil nekoč je, naredi.*

Ali dvanajstletni Jakob:

*Živel je Kralj Matjaž,
zanič revolveraš.
ko vsi so se s topovi bili,
s pištolo on ti rogovili.*

*Še ko na konju vidi Turka,
si misli: to bo dobra žurka,
saj ognji vse povsod gorijo,
na različnih pujsi se kadijo.*

*Zato prav praznje se opravi,
pred Peco se lepo postavi.
A Turek heca ne razume,
prebode ga, kot bil bi iz gume.*

*Matjaž spusti revolver iz rok,
se zapodi pod skal obok.
Tam tisočletja on prespi,
se še do danes ne zbudi.*

Poleg zbornika je ob 20-letnici gradov Kralja Matjaža izšli tudi priložnostna kuverta in znamka, prireditev pa je zbudila zanimanje tudi pri etnologih, ki se ukvarjajo z nesnovno kulturni dediščino.

Foto Rajko Kotnik

Ilustracija: Tilen Kunej, 4. razred OŠ Koprivnica



Mateja Celin

DRAVA, KI TEČE ZA HIŠO, JE VČERAJ TEKLA SKOZI KUHINJO

Dan po stoletni povodnji v začetku novembra 2012 sva se s fotografom Vorancem Voglom že zjutraj odpravila na najhuje prizadeta območja po Koroškem. Prejšnji dan na Koroško z avtomobilom ni bilo mogoče priti. Plaz je zasul regionalno cesto od Radelj ob Dravi proti Mariboru, tudi skozi Hudo luknjo proti Velenju je bila cesta neprevozna. Voda je zalila večino cest tudi med kraji v regiji in jih za večji del dneva odrezala od sveta. Začelo se je že zjutraj s plazovi v Črni, naraščala je Meža, prebivalce ob Dravi pa so gasilci hiteli obveščati, da morajo zapustiti svoje domove, saj bo zaradi dviga zapornic na avstrijskih elektrarnah voda zelo hitro narasla in doseгла rekordne pretoke. V Slovenj Gradcu sta

Mislinja in Suhodolnica kmalu po poldnevu zalili tovarne, podjetja in obrtne delavnice v industrijskih conah. V Dravogradu je bilo najhuje, nekatere hiše so bile pod vodo do streh, prebivalce ob Meži so evakuirali. Tudi v Vuzenici je Drava zalila naselje stanovaljskih hiš in jih uničila, gasilci pa so pred deročo vodo reševali stanovalce, ki so ostali na strehah.

»Ko je voda iz minute v minuto neverjetno hitro naraščala, nas je bilo strah, saj česa takega še ni bilo in sploh nismo vedeli, kako se bo končalo. Danes, ko se je divjanje rek umirilo, strah izginil in ko so se pokazale posledice razdejanja, pa se samo držimo za glavo. Škoda je nepopisna,« je dan po katastrofi



ob poškodovanem mostu na Meži ugotavlja-
la županja Dravograda.

Naselje ob Meži je bilo močno prizadeto, bloke je zalila voda, hiše je povsem poplavi-
lo. Stanovalci blokov so že zjutraj začeli či-
stiti žalostne ostanke iz svojih kleti. Iz blata
so vlačili televizorje, pohištvo, kolesa, otro-
ške igrače, zimsko obutev, ozimnico. Večina
stvari je bila povsem nerazpoznavna pa tudi
stanovalci so bili od glave do pet umazani
od blata, ki je bilo povsod. Kljub temu so bili
dobro razpoloženi, sprijaznili so se z izguba-
mi, hvaležni, da ni bilo še huje, in s skupnimi
močmi praznili kleti ter odnašali poplavljene
predmete na kupe. Premraženim delavcem
so sosedje prinašale vroč čaj in kavo. Poprijeli
so vsi.

REŠITI JE TREBA LJUDI!

»Rešiti nismo mogli ničesar. V pol ure je bila
voda do pasu, ničesar nismo mogli narediti.
Zadnji hip smo tekli umaknit avtomobile
na varno, iz kleti sem rešil le motorno žago,
nato je vse zalila voda. Kaj pa boš v takem?!
Rešiti je treba ljudi,« je povedal Alojz Korošak,
ki živi v prvem nadstropju. Njegovega stano-
vanja voda na srečo ni dosegla, je pa uničila
invalidsko v pritličju in kletna stanovanja
ter klubsko sobo z opremo. »Prišli so gasilci

in zapustili smo bloke. Prenočili smo pri moji
sestri. Nekaj jih je spalo v šoli, nekaj ljudi pa
je ostalo v blokiih, na mrazu,« je podoživljal
prejšnji dan.

Ogrevanja tudi v torek na Meži še ni bilo
in ga verjetno še nekaj časa ne bo. Elektri-
ko so imeli le v delu stavb. Zalilo je kotlovnico.
»Kolikor sem videl, je škoda prevelika, da bi
lahko sistem še zagnali. Morali se bomo znaj-
ti drugače, morda bo šlo z električnimi grel-
ci,« je dejal Alojz. Ko so jih začeli obveščati,
naj zapustijo domove, in je Meža tik ob bloku
grozeče naraščala, so tisti, ki so bili doma, po
mobilnikih poklicali tiste, ki so bili v služi-
bah ali zdoma, ter jih obvestili, kaj se dogaja.
»Hvala bogu za mobitele, brez njih se ne bi
mogli tako hitro organizirati. V pol ure je bilo
že vse zalito.« Zdaj je na vrsti veliko čiščenje
in solidarnost je velika, optimizem pa tudi ne
zaostaja. »Stopili bomo skupaj in pomagali
drug drugemu, nihče ne bo ostal sam. Tudi
sicer se v bloku dobro razumemo, tako da to
ne bo problem. Čeprav je veliko škode, pa je
drugim, ki imajo pod vodo cele hiše, še huje.
Ni mi vseeno, nobeden od nas nima velikih
dohodkov, a kar je 'hin', je 'hin', ni kaj narediti.
Hvala gasilcem, hvala vsem, ki so nas spre-
jeli, da smo lahko noč preživel na suhem in
toplem. Zdaj bomo pa čistili,« je dodala ena
od deklet.



Čez cesto, tik ob načetem mostu čez Mežo, je veliko huje. Hiše so poplavljenе, okoli njih je ogromno blata, smrdi po kurilnem olju. Iz debele blatne skorje na vrtu gleda nekaj ostankov pridelka. Ivana in Anico Konečnik bolj kot za hišo in vrt skrbi za njuno delavnico v kleti. »Delavnica s stroji je popolnoma uničena. Obrt lahko kar zaprem, druge možnosti ni,« je pripovedoval Ivan. Drago opremo in elektroniko lahko samo še vržejo na odpad. Voda je v kleti premaknila celo 12-tonski stroj.

RDEČA VODA NI KRI

»Uničilo nam je cisterno za ogrevanje, tako da je v klet in okoli hiše izteklo 2000 litrov kurilnega olja,« je Anica pojasnila, od kod rdeča voda, ki je bila videti kot kri, po njej pa je brodil gasilec. Ljudje so se pripravljali na zimo in v zadnjih dneh, nekateri tik pred povodnijo, napolnili cisterne. »Groza, groza,« ob pogledu na razdejanje zmajujeta z glavama. Mamo, staro 90 let, so iz hiše odnesli gasilci. »S seboj ni vzela niti denarnice, ničesar,« pravi Anica. Za par je to popolna katastrofa, saj jima je uničilo tudi vse stroje na drugi lokaciji v Otiškem Vrhu. »En tak stroj stane od 350.000 do 400.000 evrov. Sam sem v poklju, ženi manjka še vsaj pet let. Izdelovala

sva plastične izdelke za Gorenje, posodice za led in podobno. Zdaj podjetje lahko zaprem,« obupan ugotavlja Ivan. Po poplavih leta 1997 so imeli delavnico še štiri leta zavarovano proti poplavam, a so bili zneski previsoki. Ob hiši je občina tudi uredila nasip in zgradili so betonski obrambni zid, ki naj bi zdržal stoletne vode. Ni zdržal. »Delala sva sama, zdaj nama je uničilo obe delavnici. Saj nimava kapitala za nove stroje. Pri teh letih tudi nisem zaposljiva. Do pokoja mi manjka še pet let. Kaj bom zdaj?« se je spraševala Anica.

V Vuzenici je razdejanje ob Dravi grozljivo. Stanovalce ob modri dvorani so morali reševati s čolnom, večinoma so šli k sorodnikom, nekateri so prenočili v gasilskem domu. Janko in Mirjana Štraser sta v pritličju hiše najbližje Dravi odnašala vodo in čistila nanose blata, potem ko so se z družino dan prej komaj rešili pred podivjano reko. »Narasla je tako hitro, da smo se morali reševati prek strehe. Bili smo do vratu v vodi,« je povedal Janko, Mirjana pa je bila tako kot večina poplavljenih Korošcev razburjena in jezna, ker jih pred prihajajočo katastrofo niso posvarili že prej. »Žalostno je, da so nam komaj uro in pol pred poplavo povedali, kaj bo. Ob pol osmih zjutraj so nam gasilci prišli povedat, naj zapustimo hišo. Kako naj bi potem v desetih minutah kaj rešili?!«



Uničilo jima je kopalnico, dve otroški sobi sta popolnoma razdejani, pohištvo, oblačila, knjige, dokumenti, zgoščenke, postelja, radio, vse je en sam velik razmočen, nerazpoznaven blaten kup. Nekje v njem so vsi hčerini dokumenti, spričevala, pogodbe. Vrat v eno od sob sploh niso mogli odpreti, ovirali sta jih nametano pohištvo in blato z notranje strani. Voda je v hiši segala 2,2 metra visoko. Deroča voda si je utrla pot skozi kopalniško okno, ki ga je odtrgala, prav tako vrata, ter drla po hodniku skozi hišo proti vhodnim vratom. Podboji so poškodovani, ker se je vanje zaletavalo vejevje, ki ga je silovita poplava nosila s seboj in skozi hišo. Nov pralni stroj je poln blata, zunaj in znotraj. Hiše nimata zavarovane. »Samo mož dela, kako naj bo vse zavarovano, s petsto evri na mesec komaj živimo,« je Mirjana povedala žalostno resnico.

KO NIMA VEČ SMISLA ČISTITI ...

V sosednji hiši je še huje. Rešiti niso mogli ničesar, le svoja življenja. Blanka Mihelič v solzah čisti razdejanje, ki ga sploh nima smisla več čistiti, saj je uničeno prav vse - vse pohištvo, kuhinja, kopalnica, vsi gospodinjski aparati. Prostovoljci odnašajo razmočene, blatne naslonjače iz hiše in jih mečejo na prikolico z odpadom. Voda je v hiši zarisala

umazano črto slab meter in pol visoko, vse, kar je bilo nižje, je uničilo. Kuhinja je prazna, elemente so že odnesli, na okenski polici pa je nekaj blatnih loncev - vse, kar je ostalo. Za kuhinjskim oknom teče Drava. Včeraj je tekla skozi kuhinjo. Vsi se spominjajo poplav leta 1997, ki pa se s tokratnimi ne morejo primerjati. »Mama je bila sama doma, prihitela sem iz službe, pograbila nekaj stvari in že je bila voda do vrha,« je pripovedovala pretresena Blanka. Če je bila še dan prej hiša skoraj do strehe v vodi, pa danes, ko bi morali čistiti, tekoče vode ni. Blata se tako ne bodo mogli rešiti. »Česa takega še nisem videla,« je dejala ena od prijateljic, ki so pomagale čistiti. Okrog hiše so plavale velike ribe, ena je zašla tudi v hišo, v dokaz, da se jim ne meša, so jo fotografirali z mobilnim telefonom. V vedru je ujet rak, ki ga je v hišo prinesla povodenj. »Kje je kaj naš Lu?« se je spomnila Blanka. »Nesla sem ga ven, pa je pritekel po vodi nazaj, ker je vedel, da je mama v hiši. Bil je ves premočen, ne vem, kaj se je potem z njim zgodilo. «Morda ga je kdo vzel s seboj, morda se bo vrnil,« upajo tri dekleta. Vsem živalim se ni uspelo rešiti. Ob Meži v Dravogradu je naplavilo utopljenega mačjega mladička. Ker je v Dravogradu zalilo tudi policijo, so morali iz pesjakov evakuirati njene kosmate štirinožne pogodbene uslužbenke, policijski psi so



morali na začasno bivanje v prikolicе.

Policisti, ki so tudi po pripovedovanju številnih Korošcev skupaj z gasilci in civilno zaščito ob poplavih opravili veliko delo, so morali poleg pomoči na terenu braniti tudi lastno hišo. Poplavilo jim je ves inventar v kleti, agregat in vse, česar niso mogli odnesti. »Voda je segala do stropa, niti železna vrata je niso mogla zadržati,« je povedal komandir Bogdan Brezovnik. Na srečo takrat niso imeli nikogar priprtega v prostorih za pridržanje. Tudi te je namreč povsem zalilo ...

V naslednjih dneh je na Koroško začela prihajati pomoč iz vse države, poplavljenim so pomagali v Rdečem križu in Karitasu, najnujnejše potrebščine za tiste, ki so ostali brez vsega, so prispevali ljudje iz vse Slovenije. Stekle so akcije pomoči, dobrodelni koncerti, ljudi, ki so ostali brez domov, so občine začasno namestile, pri čiščenju so pomagali vojaši slovenske vojske.

DOBRIH 65 MILIJONOV ŠKODE

Občinske ekipe so se takoj lotile popisovanja škode. V vseh dvanajstih občinah so zbrali 1115 vlog s prijavi škode zaradi poplav, ocenjena škoda pa znaša 65,6 milijona evrov. Največja je bila v Mestni občini Slovenj Gradec, približno 28 milijonov, od tega samo v

gospodarstvu za več kot 20 milijonov evrov, številka pa ne vključuje škode na vodotokih. Največ škode na javni infrastrukturi je bilo v občinah Mislinja in Črna na Koroškem (5 milijonov evrov) ter tudi v Dravogradu, kjer je poleg Slovenj Gradca tudi največ škode na objektih (skupaj je v Dravogradu za 12 milijonov škode). V Vuzenici je samo na vodotokih škoda znašala več kot 460.000 evrov. V občini Dravograd so ugotavljali, da je bilo škode še precej več, kot so je posamezniki prijavili, predvsem pri samostojnih podjetnikih in manjših družbah, za katere je bil odprt poseben razpis za povračilo škode, a je bil po mnenju mnogih preveč zahteven, prijava pa je zahtevala podatke in dokumentacijo, ki jih niso mogli zagotoviti. Posebna težava na Koroškem so tudi uničene gozdne ceste, ki so dejansko lokalne ceste, saj so prebivalcem hribovskih zaselkov in kmetij edina pot v dolino. Občinam je že pred poplavi močno primanjkovalo denarja za njihovo vzdrževanje, zdaj pa jih bodo morale še popravljati, za kar pričakujejo pomoč države, saj iz lastnih proračunov tega ne bodo zmogle financirati.

Foto Voranc Vogel



*Mojca Cerjak:
Tëmne
mìtne, svetle
párne, meša-
na tehnika,
20 x 20 cm*

Milan Vogel

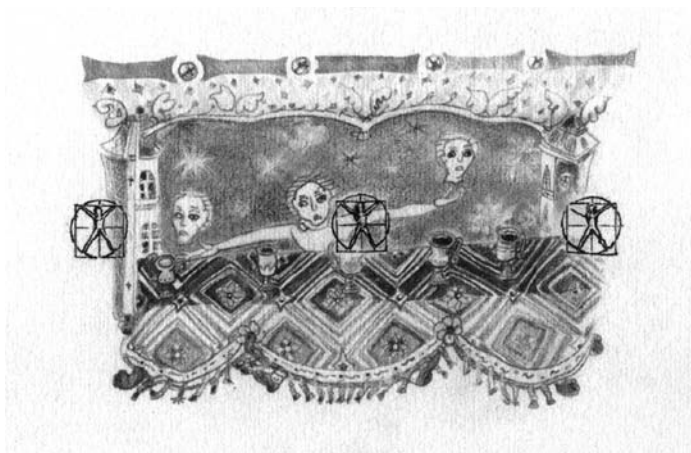
TÈMNE MÌTNE, SVETLE PÁRNE

Sekcija ilustratorjev Zveze društev slovenskih likovnih umetnikov pod vodstvom mednarodno uglednega ilustratorja Dušana Muca pripravlja razstave ilustracij na ljudske teme. Pri izbiri sodelujejo z etnologinjo in strokovnjakinjo za ljudsko slovstvo Marijo Stanonik. Doslej je bilo zastopanih že več pokrajin (med drugimi Istra in Kozjansko), konec novembra in v začetku decembra pa je bila v društvenih prostorih v Ljubljani na ogled razstava ilustracij na temo koroških pregovorov. Zapisala jih je učiteljica in zbiralka ljudskega slovstvenega blaga Iva Potočnik z Raven na Koroškem. Organizatorju je poslala davinsedemdeset pregovorov, ilustratorji pa so jih izbrali šestintrideset. Tisti, po katerem je razstava poimenovana, namreč Temne mítne, svetle párne, je zbirateljici v Koprivni povedala Anica Kumer (rojena leta 1951) in je potreben razlage: mítne so noči pred božičem, parne pa prostor za shranjevanje sena ali slame, zato naj bi pregovor pomenil: če bodo noči pred božičem temne, bo zima dolga, zmanjkalo bo krme za živino in parne bodo svetle. Zelo domiselno ga je ilustrirala Andreja Peklar, ilustratorani pa so še pregovori: Kròh iz domače peči najbolj

fajn diši (Zagorka Simić); Če se star pajn uname, čúдно gori (Mojca Cerjak); Mihno gnora, pa mavo muzike (Vesna Čadež), Špàrouc cérouca najde (Radko Oketič); Če piješ več sort vina, ne veš, od kirga si pèjen (Dušan Muc) ... Drugi avtorji pa so še: Andreja Čeligoj, Danijel Demšar, Milan Erič, Andreja Gregorič, Aleksander J. Potočnik, Darja Lovak, Živa Pahor, Marija Prelog, Petra Preželj, Mojca Sekulič Fo, Daša Simčič, Tanja Špenko in Alenka Vidrgar.

Ilustracije so natisnjene v lični izdaji v obliki kartic, ki jih je mogoče posamezno uokviriti ali pa poslati prijateljem kot voščilnice.

Ker bi bilo škoda, da že zbrane ljudske modrosti v strnjeni obliki pregovorov ne bi zagledali luči sveta tudi v tiskani obliki, smo Ivo Potočnik prosili za (zaradi narečnega zapisa zelo zahteven) natis v našem jubilejnim biltenu, kar nam je ljubeznivo dovolila in se ji najlepše zahvaljujemo. Najprej je pregovor zapisan v koroškem narečju, sledi zapis v knjižnem jeziku, v nekaterih primerih so razložene narečne besede, nato je naveden prripovedovalec (večina je žensk), letnica njegovega rojstva in kraj bivanja.



Dušan Muc:
*Če piješ več
 sort vina, ne
 veš, od kir'ga si
 pèjøn, barvni
 svinčniki,
 roler, print,*
 29 x 22,5 cm

Baba je baba, tanarbolša je svaba.

Ženska je ženska, še najboljša je slaba.

Ivan Juteršek, 1950, Šentanel, Prevalje

Baba še hudiča okúvo pørnese, ka da déda ne bi.

Ženska še hudiča ukani, kaj ne bi moškega.

Anica Kumer, 1951, Koprivna, Črna na Koroškem

Boli je buørna jed v miru ko pítan vou v pre-piru.

Boljša je slaba jed v miru kot pítan vol v pre-piru.

Urška Sonjak, 1926, Jamnica, Prevalje

Bolš je vødet marca na póli hudiča ko pa deda brez jopíča. (prvi polglasnik s krativcem)

Marca je bolje videti hudiča na polju kakor pa moškega brez suknjiča.

Anica Kumer, 1951, Koprivna, Črna na Koroškem

Božji mlini mélejo počasi, pa gvišno.

Božji mlini meljejo počasi, pa gotovo.

Anka Plevnik, 1943, Šentanel, Prevalje

Brez múje se še črevl ne obu je.

Bruz truda se še čevl je ne obu je.

Urška Sonjak, 1926, Jamnica, Prevalje

Če dougo siøkaš, møra past tud' najbol to-usti hrast.

Če dolgo sekaš, mora pasti tudi najdebelejši hrast.

Rozka Marin, 1935, Šentanel, Prevalje

Če kruhek pade ti na tla, poberi in poljubi ga.

Če ti kruhek pade na tla, poberi in poljubi ga.

Rozka Marin, 1935, Šentanel, Prevalje

Če piješ več sort vina, ne veš, od kir'ga si pèjøn.

Če piješ več vrst vina, ne veš, od katere si pi-jan.

Urška Sonjak, 1926, Jamnica, Prevalje

Če se star pajn uname, čúdno gori.

Če se star panj vname, močno gori.

Urška Sonjak, 1926, Jamnica, Prevalje

Čič ne da nič, aj pa še maj.

Sedenje ne prinaša nič, ležanje pa še manj.

Jožica Vrhovnik, 1952, Sv. Danijel, Dravograd

Čista vest je tabolši vzgvav je.

Čista vest je najboljše vzglavje.

Anica Kumer, 1951, Koprivna, Črna na Koroškem



Danijel Demšar:
Baba še hudiča
okúvo pèrnese,
ka da déda ne bi,
mešana tehnika,
28 x 22,5 cm

Duëra žena, blag značaj prinaša v družino raj.

Dobra žena z blagim značajem prinaša v družino raj.

Rozka Marin, 1935, Šentanel, Prevalje

Favlencar bo bogat, taj ko bo pës rogat.

Lenuh bo bogat, tedaj ko bo pes rogat.

Anka Plevnik, 1943, Šentanel, Prevalje

Kamør si hudič ne upa, tota babo pošle.

Kamor si hudič ne upa, tja pošlje žensko.

Ivan Juteršek, 1950, Šentanel, Prevalje

Kar skòp leži, to skòp drži.

Kar skupaj leži, to skupaj drži.

Anka Plevnik, 1943, Šentanel, Prevalje

Duør bára, ne záide.

Kdor vpraša, ne záide.

Ivan Juteršek, 1950, Šentanel, Prevalje

Duør rad s sosedi v miru živi, naj si s plotom posest ogradi.

Rozka Marin, 1935, Šentanel, Prevalje

Kjer je vòlæk šraj, tam je mihno kaj.

Kjer je veliko vpitja, tam je malo narejenega.

Jožica Vrhovnik, 1952, Sv. Danijel, Dravograd

Ko kròh preriežeš, je preriezan.

Kruh iz domače peči najbolje diši.

Urška Sonjak, 1926, Jamnica, Prevalje

Kròh iz domače pèči najbolj fajn diši.

Kruh iz domače peči najbolje diši.

Urška Sonjak, 1926, Jamnica, Prevalje

Mihno gnòra, pa mavo muzike.

Malo denarja, malo muzike.

Jožica Vrhovnik, 1952, Sv. Danijel, Dravograd

Nobena smreka ni tèk roglasta, da ne bi stekva po kròfo.

Nobena smreka ni tako vejnata, da ne bi stekla po grlu.

Anka Plevnik, 1943, Šentanel, Prevalje

Pohlevnih ouc vejko pride v hlièu.

Pohlevnih ovc veliko pride v hlev.

Urška Sonjak, 1926, Jamnica, Prevalje

S tújmo pèrjo se nikol ne smeš pùšlat.

S tujim perjem se nikoli ne smeš krasiti.

Anica Kumer, 1951, Koprivna, Črna na Koroškem

Stari mèra umrèt, m vad pa móre.

Stari mora umreti, mladi pa more.

Urška Sonjak, 1926, Jamnica, Prevalje



Štôr ma krôtko brêšt, mvôd je pa nima.

Star ima kratko brêšt, mlad je pa nima.

Brešt - rok (trajanja)

Urška Sonjak, 1926, Jamnica, Prevalje

Špàrouc cérouca najde.

Šparovec cerovca najde.

Šparovec - varčen človek

Cerovec - zapravljiv naslednik

Urška Sonjak, 1926, Jamnica, Prevalje

Təmne mītne, svetle pârne.

Temne mītne, svetle parne.

Mītne - predbožične noči

Parna - prostor za shranjevanje sena in krme nad skednjem

Anica Kumer, 1951, Koprivna, Črna na Koroškem

Ti mənə vùč, jəs təbə pa kvùč. Oba polglasnika imata krativec)

Ti meni luč, jaz tebi pa ključ.

Urška Sonjak, 1926, Jamnica, Prevalje

Tôko ouco je triəba strêčt, ko je kosmôta.

Tako ovco je treba striči, ki je kosmata.

Urška Sonjak, 1926, Jamnica, Prevalje

Tùj če mačka spi, le piskər pokrí.

Tudi če mačka spi, le pokrij lonec.

Rozka Marin, 1935, Šentanel, Prevalje



V skledo devaj z vejko žlico, von jemli z mihno.

V skledo dajaj z veliko žlico, zajemaj z majhno.

Anica Kumer, 1951, Koprivna, Črna na Koroškem

Z vrago ni doro črešn zobat.

S hudičem ni dobro češenj zobati.

Jožica Vrhovnik, 1952, Sv. Danijel, Dravograd

Vsaka rêt ma svoj pacl.

Vsaka rit ima svoj oklešček/palico.

Ivan Juteršek, 1950, Šentanel, Prevalje

Zdravje po niti gërta, po curku dóuta.

Zdravje po niti gor, po curku dol.

Anka Plevnik, 1943, Šentanel, Prevalje

Iva Potočnik

Ilustracije

Andreja Čeligoj: Zdravje po niti gërta, po curku dóuta. (polglasnik s krativcem), mešana tehnika, 13 x 13 cm (zg. desno)

Alenka Vidrgard: Brez múje se še črevl ne obuje, kovina, mešana tehnika, 18 x 5 x 4 cm (zg. levo)



Ilustracija
Drago Ptrovič

Mojca Zupančič

PESMI

KRIZA

Pravijo, da ni več kruha v smetnjakih!
Pa se še dobi,
le zgođen moraš biti,
Preden se zdani,
da te kdo ne prehitil!
Vse več nas je,
ki brskamo smeti.

OSTARELO OTROŠTVO

Dvoje bledih otrok, po dvoje iztegnjenih rok,
po dvoje plahih oči - prosi, da preživi.
Oče na čakanju, mati brez dela,
obup v stradanju - nas je beda objela.
Ni drv, ni toka - naša mama joka, joka.
Nič več v dvoje, mati prosi, roti.
Bog ne daj, da se tretji rodi!

Dvoje bledih otrok, po dvoje iztegnjenih rok,
Po dvoje plahih oči - prosi, da preživi!

BALADA O DEKLICI

Na koncu dolgega drevoreda - kakor pika - se
nekdo premika.
Drobčno bitje - gologlavo, prepoznam dekliško postavo.

Počasi stopam v topel plašč zavita,
mrzaz pritiska iz jutranjega svita.
Se hitro bliža dekliška mi postava,
obstati hoče, se sramežljivo skloni glava.
Grenak nasmeh, skoz' na pol brezzoba usta,
pod belo majčko, pod tanko srajčko - visoko materinstvo!

Slečem plašč, hočem jo odeti,
izmakne se, zaman dobri so nasveti.
Že hiti, drobceno drobi,
od mraza poskakuje, prijazno ji je tuje!
Stojim kot preplašen otrok,
kot bi mi največje bogastvo zdrsnilo iz rok.
Vse bolj dekletce se odmika, vse bolj je zopet pika!

O Bog, zakaj otroke rodiš, če ne moreš jih v zibel toplo položiti,
če se mati ne more rojstva veseliti.
O, Bog! Zakaj.

BREZDOMCI

Zahvaljena bodi zima za prizanesljivost!
Če revež sonca nima - ima moč minljivost!
Letos smo hvala Bogu vsi preživelci do pomladi,
nihče ni zmrznil, kot hude zime ponavadi.

Ko se zvečer pred temo mesto zapre,
vse hiti, nihče se ne ozre,
ne stopi k nam, ne vpraša kam.
Vsak hiti v svoj topli hram.

Mesto je prazno in veliko,
ulice so naše, nikomur nismo v spotiko.
Izložbe se ponujajo, bleščeče namigujejo.
Nas vse to ne gane, vsak si mrzle roke mane.

Tiho se zavlečemo v zapuščeno hišo v priklet.
Drug drugemu smo vzglavnik,
nihče ne moli, nikogar ne slišiš klet.

Ne pomilujte, ne sprašujte -
še Bog ne ve - zakaj!
Če imate, nam darujte,
če drugega ne - besedo top

SILVESTRSKA NOČ

Lučka gori sredi zadnje letošnje noči.
Vse se pripravlja na novo leto,
ti pa ne greš k svojemu dekletu!
Silvestrske noč ima čudežno moč!

Stopi k njej!
Poglej, lučka gori - prižgi jo še ti!
Zberi moči -
oprosti ji, oprosti mu -
za oba je zdaj čas,
naj ne bo - mraz!

Ne pusti se kleščam samoljubja,
naj se vajina ljubezen ne izgublja!
Tako boš močnejši od samega sebe,
nihče srečnejši od tebe!
Oprosti mu, oprosti ji,
večje sreče ni!

Ne prosim te sreče neskončnih noči,
ne blišča svečanih luči,
ne krinoline za ples, ne ognjemeta v nebes -
želim si, želim ti -
le srečo dveh duš, dveh teles!

ČAS LADIJ (ODLOMEK)

ODPLUJEM

Srebrna noč mi podarja sceno Titanika. Pravzaprav mi prinese več; pravo in »mojo« romantično sceno iz filma o najbolj znani potniški ladji na svetu. Če prav pomislim, je Kate Winslet v filmu Titatnik, za primerjavo z menoj, stala zgolj na atrapi prestižne ladje, pod katero je bil bazen z vodo, jaz pa stojim na pravi ladji. In Krona Jadrana ni samo prava ladja, ki je preplula dobršen del sveta, prezimovala v Karibih, se preko poletja vračala v Evropo in na Mediteran, medtem pa osvajala morja in oceane vse od Norveške do Avstralije, temveč ponos hrvaške potniške flote, pravi cruiser sredi pravega morja, čudovitega Jadrana, s pravo ladijsko posadko in potniki in pravim kapitanom. In ta stoji zdaj za menoj. Tik mene! Še vedno brez besed, kot jaz, uročen od nezemeljskega prizora.

Brez vnaprej pripravljenega scenarija, brez režije in brez vizažistov, maskerjev, kostumografov in drugih snovalcev iluzij o erotiki, romantiki in ljubezni stojiva na premcu ladje in se nastavlja pravemu življenju. Takšna, kot sva. On kapitan in jaz ženska, poleg vseh skrbi zadolžena tudi za lastno srečo, radost in zdravje. In ta trenutek dojemam kot podarjeno srečo. Popila jo bom do dna!

Vem, da Bele ladje na morju, ki vse te dneve v moji glavi kot glasbena kulisa spremljajo moje popotovanje po Jadranu, niso isto kot My heart will go on in vem, da nisem Celine Dion, niti Majda Sepe, ki je z Ninom Robičem prepevala nostalgije polno popevko v davno minulem času. Sem samo ženska, ki se zaveda, da velike sreče ni, so pa drobni trenutki nepozabnih doživetij, ki jih, sestavljene v ogrlico, lahko nosiš kot prestižni diamant življenja v vseh situacijah svoje prihodno-

sti. Zato potrebujem ta trenutek, ker ga bom živela kot zdravilno kapljico, ko bom spet vržena v ustaljeni vsakdan sterilnega življenja Ljubljane.

Moje telo je polno in težko od sreče, kot da bi v meni žarelo milijone težkih srebrnih zvezd. Uživam trenutek iz Titanika in potem, po dolgem času, spustim roke in obrnjena h kapitanu rečem: »Hvala vam!«

»Hvala vam!« se kratko zahvali On in besede odnese veter.

Vleče me v njegov krog, vleče me k njemu, imam občutek, da me sila privlačnosti kot magnet vleče kar vanj!

Vračava se po isti poti. Pred menoj se giblje prožno kot maček. Pri železnih stopnicah, kjer morava splezati nazaj na »mojo« palubo, se ustavi in me spusti naprej. Zastavim korak po hladnih železnih prečkah in takrat nalahno, komajda čutim dotik njegovih dlani na mojih bokih. Bolj za varni vzpon kot karkoli drugega.

Če je erotika v imenu ljubezni zastrta umetnost strasti in lepota osvajanja s karati omike, potem je bil to najbolj erotični dotik mojega življenja. Komaj zaznaven, nedolžno postavljen v prostor, a žareč in neizbrisen! Za vedno!

Nazaj na »moji« palubi poiščevo kozarce, ki sva jih prej pustila na tleh, in jih dvigne v »na zdravje«. Na srečo je ostalo še nekaj kapljic penine v mojem kozarcu, v njegovem nekaj več. Stojiva drug ob drugem in se gledava v oči. Ladijski orkester v tem trenutku zai-gra Dragojevićevo Cesarico in če ne prej, vem zdaj, da ni naključij, in vem tudi, da sem si le-

poto in srečo tega potovanja in tega srečanja zaslužila. Mislim na to, da je pravzaprav sreča, da se mi je zgodilo toliko nekašnih, po svoji bizarno povprečnih in nesrečnih ljubezni, da lahko to, kar se mi dogaja zdaj, sprejemam kot praznik življenja.

»Ljudje tam notri plešejo na to glasbo. Lahko zapleševa tudi midva?« vpraša in stoji tesno ob meni.

»Ja, lahko!«

Pokimam, ne odlašam. Prepustim se njegovemu objemu in stopim v njegov plesni korak. Besede so nepotrebne! Z eno roko drživa kozarca in z drugo se rahlo dotikava drug drugega. Mesec se polno smeje. Zavrtiva se v erotičen obroč in počasi vrtiva krog plesa, ki vse bolj postaja pika, kjer se plesni korak ustavi. Melodija v fragmentih prodira do naju ...

»Lipo kao cesarice ..., Zlatna mriža nje-nog tila ..., Dušo mi je uhvatila ...«

Ladja, še vedno v Kanalu, kot domačini pravijo ožini med Korčulo in Pelješcem, čisto počasi pluje skozi noč. Čarovnija traja. Morje šumi svojo romanco in se tu in tam slišno zapeni.

Najini telesi kot eno počasi plešeta v soju nebesnih zvezdnih ogledal.

»Znete da se nismo ni poljubili!« ga slišim v trenutku, preden razdrevi plesni objem.

»To lahko naredi vsakdo!« odgovorim v sekundi in verjamem povedanemu. Vem, da je bilo to, kar sva pravkar doživela, daleč iznad vsakega pogrošnega, komercialnega, banalnega, plehkkega, površnega, počitniškega, avanturističnega in sploh podobno nepomembnega poljuba. Najin sprehod po ladji in

najin ples sta bila zlati pečat na dušo, zato je vse drugo ta hip odvečni balast kiča. Nesprejemljivo! Nepomembno! Tudi če ga ne vidim nikoli več, tega poljuba nočem! Ne morem si ga privoščiti, da bi kot spomin na bežno srečanje potoval z menoj naprej po mojem življenju.

Čutim, kako avra najinih teles raste v ognjeni valj energije, in zdi se mi, da si bodo v tem »fire ballu« moji metulji hrepenenja zažgali krilca ... Ko se posloviva, bolj za šalo kot zares zaprosim, da parkira ladjo pred Hvarom tako, da bo v mojo kabino sijala luna.

»Rénne van de Kerkhof, mi smo na ladji, in ...«

»Ladja se veže!« ga prekinem in pobozam z očmi. »Vem!«

Seveda ne morem spati. Le kako bi lahko po takšnem večeru ... Z blazino v okroglem oknu in obrnjena na trebuh spremljam plovbo. V trenutku, ko me v sanje že skuša zapreti dremavost, me zbudi zamolklji zvok verig in v morje vrženega sidra. Ustavili smo se. Pogledam skozi okno in zagledam luno. Danes je polna in smeje se direktno v mojo kabino. Dobro smo se parkirali. Zavezali. Zasidrali ali kar koli že!

Knjigo lahko naročite na:
Renata.Picej@ubikit.us



Milan Vogel

DOBRO JUTRO

DEČVA IZ GRABNA

Izkoriščam, ne, to ni ustrezna beseda, izrabljam ni nič boljša; koristim zadnje dneve letnega dopusta pred odhodom med vse bolj številčno množico, v kateri pa še nihče ni preživel pokojnine. Temu ustrezno si urejam tudi vsakdan.

Trenutno sem »na deželi« in opravljam delo, ki ga kot najbolj ustrezno pripisujejo starejšim in potrpežljivim ljudem: kuham žganje! Čeprav je starih zalog še kar precej, pivcev te »hudičeve kaplice« pa zmeraj manj, si ob obilni letini sliv, tropin ali drugega sadja rečeš, da je škoda, da bi ostalo zunaj, ali pa, kaj veš, ali bo prihodnje leto narava spet radodarna in če boš sploh še sposoben takega početja.

V nasprotju z ljudskim glasom, da se je ob žganjekuhi zbralo toliko moževalcev, da jim sproti pritečena kapljica ni zadoščala in so si jo morali celo izposoditi, pri meni ni tako. To počnem sam.

Pravzaprav ni res. Z menoj je Maja Haderlap. Žal ne v svoji fizični pojavnosti, mar-

več v koncentratu v knjigi Angel pozabe. Neverjetna knjiga! Koliko je v njej temnega, mrtvaškega, koliko vseh vrst nasilja in umiranja, a vendar prevladata svetloba in upanje. Koliko desetletij nasilja nad slovensko manjšino na Koroškem, ki se je skoncentriralo v letih nacizma z množičnim izseljevanjem in pobijanjem, je moralo miniti, da si je nekdo upal v obraz povedati sprenevedavim Avstrijcev, kaj se je dogajalo v Lobniškem in Lepenskem grabnu in drugod po z večinoma s Slovenci naseljeno Koroško, ko so cele družine odhajale v partizane, da so se izognile taboriščem, ko so še mladoletne fante, kakršen je bil oče prvoosebne pripovedovalke, Nemci ali domači izdajalci hajkali kot zajce in za vedno zaznamovali njihovo osebnost in bližnje okrog njih.

Bravo, dečva iz grabna! Dokler knjige Angel pozabe ni prebral, je Drago Jančar verjel, da vse ve o Koroški, njenih ljudeh, nacističnem nasilju in partizanskem odporu, odslej pa je prepričan, »da vse ve krhka koroška dečva, pesnica in velika pisateljica« Maja Haderlap.

BOŽIČNI VEČER

Nenavadni in skrivnostni potniki so na božični večer leta 1932 v Črni na Koroškem pod mogočno Peco stopili s sani s konjsko vprego, ki se je hitro obrnila nazaj proti Kotljam. V resnici so bile potnice, omotane v volnena oblačila in s plamenom v srcu: »Mati, jutri bomo videli očeta ...!« so bile usodne besede, da se je Prežihova žena dokončno odločila v božični noči s hčerkama, od katerih je bilo mlajši komaj šest let, prehoditi pot prek Koprivne v Železno Kaplo, da bi se v Celovcu srečale s svojim možem in očetom, ki je skoraj tri leta prej preskočil versajski plot, da je ušel aretaciji žandarjev. Kako kljub vsem strahovom pred potjo tudi ne bi popustila besedam: »Pridi na vsak način. Pridi z deklicama. Skoraj tri leta vas že nisem vide in sedaj se moramo sniti.«

Štirinajst ur je trajala nečloveška pot, ki je bila na koncu še zaman, saj je prav v trenutku, ko je znanec Prežihu v nekem celov-

škem lokalu povedal, da so žena in hčerki prišle, stopil k njemu civilist, mu položil roko na ramo in rekel: »V imenu republike - aretirani ste!«

A vseeno lahko rečemo, da se je pot »izplačala«. Najprej zato, ker smo izpod Prežihovega peresa dobili čudovito zgodbo Čez goro k očetu, ki je potem, ko jo je priredila Kristina Brenkova, doživela štiri ponatise. Drugič zato, ker so nočne potnice v hudi stiski vendarle naletele na prepotrebno pomoč in sočutje, tretjič pa zato, ker je pred devetnajstimi leti zaživel nočni pohod, ki vsako leto po gazeih Prežihovih žensk popelje številne pohodnike iz vse Slovenije. Kako bi lahko lepše ohranjali v živem spominu dogodke, povezane z našo kulturno in siceršnjo zgodovino, kot s tem, da tudi sami za to kaj naredimo?

Tudi mlajša hči je na materino vprašanje: »Micej, ali boš mogla hoditi?« brez pomislov odgovorila: »Bom, mati ...«

Foto Blaž Samec



FEROLIN, ŠTEFAN LINDENBAUM S.P.

Ob Meži 12c, 2392 MEŽICA

Tel./Fax.: 02 82 77 450/451

Nudimo vam:

- usluge strojne obdelave kovin in drugih materialov na modernih CNC strojih in tudi klasičnih strojih;
- ključavničarske usluge (varjenje in popravila razne kmetijske mehanizacije);
- razrez in pehanje raznih kovin;
- izdelavo neerjavečih ograj vseh vrst (zunanje, notranje);
- izdelavo nadstreškov za terase in avtomobile;
- izdelavo drsnih, dvokrilnih in drugih dvoriščnih vrat.

PRIZNANJA KKL OB DVAJSETLETNICI LETA 2013

Komisija v sestavi Milan Vogel (predsednik) in člana Bernarda Lasan in Drago Kompan se je na seji 20. februarja v prostorih kluba na Večni poti 11 odločila, da je kriterij za izbiro kandidatov za prejem društvenega priznanja aktivno delovanje v klubu v zadnjih letih. S tem ne želimo zmanjševati dragoce-nega dela, ki ste ga v očitno dobro delovanje kluba vložili drugi, a večina najbolj aktivnih članov, od ustanovnih do še danes aktivnih, je priznanje kluba že prejela. Zato smo se odločili, da z letošnjimi priznanji poskušamo po žilah Kluba Korošcev Ljubljana poslati svežo kri. Tako smo po dokaj dobrem premisleku, a z bojznijo, da nismo koga prezrli, pripravili ta predlog tistih, k se v zadnjem času najbolj trudijo, da delo KKL živi.

1. Radovan Arnold
2. Alenka Blas
3. Bojana Jurenec
4. Darja Kuhar Kotnik
5. Janez Kožuh
6. Petra Mlakar
7. Doroteja Omahen
8. Nora de Saint Picman
9. Marta Spiller

Sponzorji:

1. Telekom Slovenije, d.d. (prej Mobitel)
2. Modri nasvet d.o.o.

Doslej prejeta priznanja
Ob desetletnici KKL leta 2003

Ustanovitelji KKL in za prva leta delovanja:
Stane Vrtič, Ivek Krpač, Štefan Fajmut, Marija Potočnik, Drago Vobovnik, Miroslav Kert, Marjan Kroflič in Rudi Geršak

V zadnjem obdobju najbolj aktivni člani:
Štefan Lasnik, Neva Janko, Milan Vogel, Bernarda Lasan, Drago Kompan, Renata Picej in Nada Mager Petrovič

Sponzorji:
SCT d. d. Ljubljana, Summit Motors Ljubljana d. o. o. in Mobitel d. d. Ljubljana

Nagrade Kralja Matjaža ob petnajstletnici KKL leta 2008:
Mag. Janko Arah, Drago Vobovnik, Renata Picej, Vida Slivnik in Erna Virnik

KAZALO BILTENA KLUBA KOROŠCEV LJUBLJANA

- | | | | |
|----|---|----|---|
| 3 | 20 LET DELOVANJA KKL
<i>Mag. Janko Arah</i> | 38 | ZADELI STE V ČRNO
<i>Darja Kuhar Kotnik</i> |
| 4 | NEKAJ DROBCEV IZ SPOMINSKEGA
ZAPISA
<i>Stane Vrtič, častni predsednik KKL</i> | 39 | DVAJSETIČ GRADOVI KRALJA
MATJAŽA
<i>Milan Vogel</i> |
| 6 | ZAVRTELO SE JE DVAJSETO LETO
<i>Milan Vogel</i> | 41 | DRAVA, KI TEČE ZA HIŠO, JE VČERAJ
TEKLA SKOZI KUHINJO
<i>Mateja Celin</i> |
| 7 | OD PLESA DO PLESA | 46 | TÈMNE MÌTNE, SVETLE PÁRNE
<i>Milan Vogel</i> |
| 19 | DELOVANJE SEKCIJ | 50 | PESMI
<i>Mojca Zupančič</i> |
| 28 | KAJ MENIJO ČLANI KKL | 52 | ČAS LADIJ (ODLOMEK)
<i>Renata Picej</i> |
| 32 | MARJAN KROFLIČ (1937-2012)
<i>Stane Vrtič</i> | 54 | DOBRO JUTRO
<i>Milan Vogel</i> |
| 34 | ŠTEFANU FAJMUTU (1936 -2012)
<i>Ana Fajmut</i> | 56 | PRIZNANJA KKL OB DVAJSETLETNICI
LETA 2013
<i>Milan Vogel</i> |
| 36 | KOROŠKI KULTURNI DNEVI
<i>Milan Vogel</i> | | |

KAJ JE DOBRO VEDETI O KKL?

IME: **Klub Korošcev Ljubljana**

SEDEŽ KLUBA: **Večna pot 11, 1000 Ljubljana**

TELEFON: **01/ 256-17-23**

FAX: **01/ 256-17-24**

E NASLOV: **arah.consulting@eunet.si**

SPLETNI NASLOV: **www.klubkorošcevljubljana.si**

PREDSEDNIK KLUBA: **mag. Janko Arah**

SREČANJA: **Redna mesečna srečanja so vsak prvi četrtek v mesecu v kavarni "KAVA - ČAJ" - SLAMIČ, Kersnikova ulica 1, Ljubljana, ob 20. uri**

TRANSAKCIJSKI RAČUN: **05100-8010444952**

DAVČNA ŠTEVILKA: **25729306**

LETNA ČLANARINA: **20,00 EUR**

KAKO POSTATI ČLAN KKL?

Povsem enostavno! Pokličite na telefonsko številko sedeža kluba **01/256-17-23** in povejte ime, priimek in naslov!

BILTEN KKL

Uredniški odbor: **Mag. Janko Arah** (glavni urednik),

Milan Vogel (odgovorni urednik)

Naklada: 500 izvodov

Oblikovanje: Arnoldvuga+

Tisk: Tiskarna BISTISK, d.o.o.



MALI VITEZ, FUNDACIJA ZA POMOČ MLADIM, OZDRAVLJENIM OD RAKA

Fundacijo Mali vitez, Ustanovo za pomoč mladim, ozdravljenim od raka, smo ustanovili leta 1996. Oktobra 1995 je namreč izšel Zakon o ustanovah, saj ga v Sloveniji nismo imeli. Gospod Volodijovski je junak tretjega dela domoljubne trilogije Henrika Sienkiewicza (Z Ognjem in mečem, Potop, Mali vitez). Je neznatne postave, povprečnega razuma in se slabo znajde v družbi, je skromen in ne sili v ospredje. Predvsem je nesebičen. Ker pri tem še iskreno ljubi Boga in domovino, kot se za romantično zgodbo spodobi, in je vrhunski umetnik s sabljo, se mu posreči kar nekaj junaških dejanj, ki se jih sam niti dobro ne zaveda, ki pa pritegnejo in vzpodbudijo druge ljudi k dobremu in plemenitemu. Sam seveda nikdar ni vidno nagrajen.

Predlog so sprejeli mladi z navdušenjem in tudi oni so se lotili dela. Aljaž je na svojem računalniku izdelal nekaj predlogov za embleme, katerega smo soglasno izbrali.

Ustanovili smo upravni odbor, izdelali dokument ustanove, kjer je zapisan njen namen in način delovanja. Takole smo zapisali takrat in to še kar drži:

NAMEN USTANOVE JE:

- pospeševati raziskave poznih učinkov zdravljenja raka pri otrocih, da bi jih zdravili s čim manj škodljivimi posledicami;
- ozdravljenim blažiti posledice zdravljenja, jim pomagati s tehničnimi pripomočki in jih podpirati, da bi pridobili izobrazbo, ustrezno svojim sposobnostim;

- nuditi psihološko in medicinsko pomoč in rehabilitacijo tudi skupinsko, občasno v sanatorijih, toplicah in pd.

Vsako leto v Sloveniji zbolijo za rakom približno 50 otrok. Vsako leto se skupina ozdravljenih otrok s posebnimi problemi in težavami poveča za 30.

Organiziramo dobrodelne prireditve in koncerte. Razveseljivo je in včasih je kar težko verjeti, kako radi nam nekateri ljudje pomagajo. Zlasti umetniki, nobeden nam še ni odrekal sodelovanja. Z veliko hvaležnostjo se spominjamo Mile Kačič, ki je brala svoje pesmi med vmesnimi nastopi z Andrejem Šifrerjem. Odlično sta se ujela in vsi smo uživali. Mile Kačič ni več, Andrej še sodeluje in ko smo naprosili Toneta Pavčka, da nam nek predbožični večer bere svoje pesmi, je priskočil tudi Andrej. Vsi prijazno, nesebično. Tako tudi mnoge druge »zvezde«. Ne bom jih naštevala

Delo v fundaciji, srečanja ob prireditvah, predvsem pa skupninske počitnice na morju ali v planinah so nam v neprestano vzpodbudo in veselje. Sedaj se letno udeleži skupinskih počitnic okrog 100 mladih viteзов in rehabilitacije v toplicah prav toliko. To finančno nekako zmoremo. Seveda so pa potrebe večje, so prošnje za štipendije in socialno pomoč, ki jih moramo zavrniti. Med malimi vitezi ne vem za nobenega, ki bi bil premožen, precej pa je takih, ki so socialno ogroženi.

Zgodbe malih viteзов se pišejo kar naprej, vsako leto vsaj petdesetim. Žal so nekatere kratke in zelo boleče. Pri vsakem malem bolniku, ki ga nismo mogli ali znali rešiti, se vedno vprašamo: Zakaj? Ali smo naredili kaj narobe? To vprašanje nas zasleduje, in prav je tako. Saj bomo sčasoma le tako znali pomagati tudi takim, katerim danes še ne znamo.

Da so se mali vitezi postavili na noge, da imajo svoje načrte, svoj prostor in svoje ambicije, združevati se in pomagati drug drugemu, je prijetno spoznanje. Ker znajo ceniti zdravje in življenje, ker cenijo prijateljstvo in pomoč v stiski, bodo znali prijeti za roko, ki bo prosila pomoči. Lahko bodo za vzgled svojim vrstnikom, ki nimajo njihovih izkušenj in vsega tega ne vedo. Mali vitezi cenijo strpnost do drugačnih, te se bodo od njih lahko učili vsi ljudje.

ženska.si

ker si edinstvena

Ženska.si je spletna modna prestolnica sredi pisarne, je rajska plaža v domači dnevni sobi, je kulinarična mojstrovina po dolgem sestankovanju in je trendovska zabava ob koncu uspešnega delovnika.

moški.si

pravi moški kotiček

Moški.si je spletni svet moškega, ki ve kaj hoče, je svet, kamor se v vsakem trenutku lahko umakne pred dnevno rutino in stresnimi obveznostmi.



Vivo catering